

Nr 91.

Ankom till riksdagens kansli den 24 maj 1938 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna m. m. jämte i ämnet väckt motion.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 31 mars 1938 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 267, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen

dels jämlikt § 87 regeringsformen att antaga Kungl. Maj:ts förslag till lag om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna samt till lag om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. punkt 2) skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212),

dels ock att bifalla det förslag i övrigt, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Förslagen äro av följande lydelse:

“F ö r s l a g

till

Lag om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna.

Häri genom förordnas som följer:

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Med allmänningsskog förstås i denna lag område, som avsatts till besparingsskog vid storskifte i Kopparbergs och Gävleborgs län eller till allmänning vid avvitrning i Västerbottens och Norrbottens län.

2 §.

Allmänningsskog tillhör ägarna av de fastigheter, för vilka skogen vid storskifte eller avvitrning blivit avsatt eller med vilka, enligt vad vid jorddelning bestämts, är förenad rätt till delaktighet i skogen.

Ägarna av nämnda fastigheter åtnjuta delaktighet i skogen, där ej för sär-

skilt fall annorlunda bestämts, efter reducerat jordtal eller hemmantal eller, i fråga om fastigheter, för vilka rätten till delaktighet bestämts vid jord delning, efter den därvid stadgade grund.

Denna lag medför ej rubbning i den rätt till skog, som enligt vad särskilt är stadgat tillkommer lapparna.

3 §.

Är med fastighet, som innehaves med ständig eller ärfvlig besittningsrätt eller såsom boställe, förenad rätt till delaktighet i allmänningsskog, äge innehavaren tillgodonjuta sagda rätt samt i frågor rörande allmänningsskogen utöva rösträtt för fastigheten.

4 §.

Delägare må ej å annan överlåta sin rätt till delaktighet i allmänningsskog annorledes än gemensamt med den fastighet, varmed rätten är förenad. Överlåtelse, som sker i strid häremot, vare ogill.

Utän hinder av vad nu stadgats må delägare, där han enligt det för allmänningsskogen gällande reglemente äger rätt till utdelning från denna, å annan överlåta sagda rätt. Sådan överlåtelse gäller ej mot ny ägare eller innehavare av fastigheten, dock att, där överlåtelsen skett genom avtal, enligt vilket nyttjanderätt upplåtits till fastigheten, överlåtelsen skall, om ej annat avtalats, gälla, så länge nyttjanderätten äger bestånd. Överlåtelse, som här avses, medför ej befogenhet att utöva delägaren tillkommande rösträtt i frågor rörande allmänningsskogen.

5 §.

Allmänningsskog skall bibehållas oförminskad, där ej här nedan annorlunda stadgas. Allmänningsskog må ej med inteckning belastas, ej heller tagas i mät för annan fordran än sådan, för vilken åtnjutes förmånsrätt enligt 17 kap. 6 § handelsbalken till betalning ur skogen.

6 §.

Allmänningsskog skall under uppsikt av skogsvårdsstyrelsen skötas efter hushållningsplan på sätt i denna lag sägs.

7 §.

Delägarnas rätt till allmänningsskog skall, där ej i lag för särskilt fall annorlunda stadgas, tillgodogöras för delägarnas eller ortsbefolkningens gemensamma räkning enligt vad i denna lag sägs.

8 §.

1 mom. Allmänningsskog skall förvaltas av en av delägarna vald allmänningsstyrelse. Denna skall ock förvalta vad från allmänningsskogen härflyter. I det för skogen gällande reglemente må dock föreskrivas, att in-

komst, som härflyter från skogen, eller fond, som bildats av sådan inkomst, skall förvaltas av särskild av delägarna vald ekonominämnd eller, i fråga om allmänningsskog i Västerbottens eller Norrbottens län, av sådan nämnd eller av myndighet. I reglementet må ock bestämmas, att en ledamot av ekonominämnd samt, i fråga om Hamra kapellags allmänningsskog eller allmänningsskog, som särskilt avsatts för nybyggare, jämväl en eller flera ledamöter av allmänningstyrelsen skola utses av länsstyrelsen.

Allmänningstyrelsen utövar delägarnas beslutanderätt i alla frågor, i vilka beslutanderätten ej genom lag eller reglementet förbehållits delägarna, ekonominämnd eller myndighet. I fall, då beslutanderätten tillkommer delägarna, utövas denna å allmänningstämma.

Arvode till ledamöter i allmänningstyrelse eller ekonominämnd skall efter delägarnas hörande bestämmas av länsstyrelsen.

2 *mom.* Beträffande förvaltningen av fond, som bildats av inkomst från besparingsskogarna inom Venjans socken eller från Lima eller Transtrands sockens besparingsskog äger Konungen utan hinder av vad i denna lag stadgas efter vederbörande delägares hörande meddela särskilda bestämmelser.

9 §.

1 *mom.* Såsom biträde vid allmänningsskogs förvaltning skall hos allmänningstyrelse vara anställd en person med högre skoglig utbildning (skogsförvaltare). I särskilt fall äger dock Konungen medgiva, att person, som ej erhållit dylik utbildning men som förvärvat omfattande praktisk erfarenhet i skogsskötsel, må anställas såsom skogsförvaltare. Allmänningstyrelsens beslut angående anställande av skogsförvaltare skall för prövning underställas länsstyrelsen, som, därest beslutet godkännes, skall utfärda förordnande för förvaltaren.

Avlöning till skogsförvaltaren skall efter allmänningstyrelsens hörande bestämmas av länsstyrelsen.

2 *mom.* Konungen äger, då skäl därtill äro, medgiva, att skogsförvaltare må anställas gemensamt för två eller flera allmänningsskogar inom samma län. Vid lämnande av sådant medgivande meddelar Konungen tillika föreskrift, huru i dylikt fall skogsförvaltare skall utses samt yttrande till länsstyrelsen rörande fråga, som avses i 1 *mom.* andra stycket, skall avgivas, så ock efter vilken grund avlöning till skogsförvaltaren samt övriga gemensamma kostnader skola gäldas av allmänningsskassorna för de särskilda skogar medgivandet avser.

3 *mom.* I fråga om allmänningsskog i Västerbottens eller Norrbottens län äger Konungen på framställning av allmänningstyrelsen förordna, att bestämmelserna i 1 och 2 *mom.* under viss tid eller tillsvidare ej skola äga tillämpning. Under den tid sådant förordnande är gällande skall allmänningstyrelsen med avseende å allmänningsskogens vård biträdas av en hos skogsvårdsstyrelsen anställd tjänsteman, som skogsvårdsstyrelsen därtill utser. Ersättning till sådant biträde skall gäldas av skogsvårds-kassan.

10 §.

För varje allmänningsskog skall i den ordning nedan sägs fastställas reglemente med bestämmelser rörande förvaltningen av skogen och vad därifrån härflytter.

Om avyttring och införlivning av mark.

11 §.

Till allmänningsskog hörande område må avyttras genom försäljning eller annorledes, om avsevärd förmån för delägarna därigenom vinnes eller eljest synnerliga skäl därtill äro samt avyttringen ej länder skogsskötseln å allmänningsskogen till men. Rätt att besluta om dylik avyttring tillkommer delägarna, men varder avyttringen ej giltig med mindre den godkännes av Konungen.

12 §.

Det står delägarna eller allmäningsstyrelsen fritt att för medel, rörande vilkas användning de enligt reglementet äga besluta, inköpa mark för allmänningsskogs utvidgning. Vilja delägarna eller styrelsen eljest för medel, som härflutit från skogen, inköpa mark för sagda ändamål, inhänte därtill medgivande av länsstyrelsen.

13 §.

Har mark förvärvats av delägarna i allmänningsskog för medel, som härflutit från skogen, eller genom byte mot vederlag av skogen tillhörande mark eller genom gåva, åligger det allmäningsstyrelsen att inom tre år efter det förvärvet skedde eller, där marken förvärvats före denna lags ikraftträdande samt avyttring av marken ej ägt rum inom fem år efter ikraftträdandet, inom sistnämnda tid till länsstyrelsen ingiva ansökan om markens införlivning med allmänningsskogen. Länsstyrelsen äger dock i särskilt fall medgiva undantag från skyldighet som nu sagts.

14 §.

Införlivning av mark med allmänningsskog må äga rum under villkor:

1) att marken i sin helhet eller till huvudsaklig del är skogbärande eller till skogsbörd tjänlig samt så belägen, att den lämpligen kan förvaltas gemensamt med allmänningsskogen, eller ock att den är behövlig för allmänningsskogens bevakning eller skötsel;

2) att marken genom rågång eller genom lantmäteri- eller mättningsförrättning, som fastställts eller eljest är lagligen gällande, är skild från annan mark;

3) att marken såsom särskild fastighet upptagits i jord- eller fastighetsregistret;

4) att lagfart meddelats å delägarnas fång till marken;

5) att klander ej instämts å fånget, att delägarnas rätt till marken ej heller eljest finnes tvistig, samt att marken ej utmätts eller beslut meddelats, varigenom intecknad fordran fastställts till betalning ur denna;

6) att marken icke besväras av återköpsrätt eller av någon vare sig sökt eller beviljad inteckning för fordran eller rätt till avkomst eller annan förman samt ej heller enligt 11 kap. 2 § jordabalken häftar för fordran eller sådan rätt; samt

7) att marken ej heller är belastad med sådan nyttjande- eller servitutsrätt, som förhindrar tillämpande av planmässig skogshushållning å marken eller eljest strider mot det med införlivningen avsedda syftet.

15 §.

Vid ansökan om införlivning av mark med allmänningsskog skall fogas:

1) den handling, varigenom marken förvärvats av delägarna;

2) utdrag av jord- eller fastighetsregistret samt äganderätts- och gravationsbevis rörande marken eller den fastighet, vartill marken hör;

3) av lantmätare eller mätningsman upprättad karta över marken, angivande dess gränser och ägovidd samt utmärkande dess läge i förhållande till allmänningsskogen jämte utredning, i vad mån till marken hör andel i område, som vid lantmäteri- eller mätningförrättning undantagits för gemensamt ändamål eller eljest är samfällt, eller i särskilda rättigheter och förmaner, samt

4) tillförlitlig utredning rörande markens fördelning å olika ägoslag, särskilt angivande i vilken omfattning marken är skogbärande eller till skogsbörd tjänlig.

Sökanden skall därjämte förebringa den utredning, som i övrigt må erfordras för bedömande, huruvida ansökningen är lagligen grundad.

Underlåter sökanden att vid ansökningen foga handling, som i första stycket 1) angives, äge länsstyrelsen förelägga sökanden vid vite att ingiva sådan handling.

Finnes eljest av sökanden förebragt utredning i något hänseende ofullständig, förelägge länsstyrelsen sökanden lämpligt rådruum att inkomma med den ytterligare utredning, som anses erforderlig, vid äventyr att, om det försummas, ärendet ändock företages till avgörande.

16 §.

I ärende, som i 15 § avses, skall länsstyrelsen inhämta yttrande från skogsvårdsstyrelsen. Länsstyrelsen äge ock, där så nödigt finnes, i ärendet höra domaren i den domsaga eller rätten i den stad, där den ifrågavarande marken är belägen.

17 §.

Finner länsstyrelsen laga hinder ej möta för bifall till ansökningen, meddele länsstyrelsen förordnande om markens införlivning med allmännings-skogen.

Prövas det i 14 § 1) stadgade villkor för införlivning i fråga om marken vara för handen men möter på grund av bestämmelserna i 14 § 2)—7) hinder för ansökningens beviljande, förelägge länsstyrelsen sökanden att inom viss tid, högst tio år, styrka, att hindret undanröjts, vid äventyr att ärendet eljest företages till avgörande i befintligt skick.

Begär sökanden före utgången av den i föreläggandet stadgade tid uppskov med fullgörande därav, äge länsstyrelsen, om skäl därtill äro, bevilja ytterligare uppskov under tid, ej överstigande tio år.

18 §.

Beträffande mark, som införlivats med allmänningsskog, skola, med undantag som i 19 § sägs, de enligt denna lag för allmänningsskogen gällande bestämmelser så ock vad eljest i lag eller författning är stadgat om nyttjande av allmänningsskogen äga tillämpning.

Vad i första stycket är sagt skall ock gälla i fråga om andel i samfälld äga, där sådan andel hör till mark, som införlivats med allmänningsskog.

Införlivad mark skall i jord- eller fastighetsregistret bibehållas såsom särskild fastighet.

19 §.

1 mom. Införlivning medför ej rubbning i den införlivade markens ansvarighet för fordran eller annan rätt, därför marken särskilt häftar.

2 mom. Varder efter klander å delägarnas fång till införlivad mark denna vunen från delägarna, vare förordnandet om införlivning utan verkan.

3 mom. Är med mark, som införlivas med allmänningsskog, förenad rätt till delaktighet i skogen, skall genom införlivningen sagda rätt upphöra att gälla. Varder marken sedermera skild från skogen, skall rätten åter tillkomma marken.

20 §.

Har förordnande meddelats om införlivning av mark med allmänningsskog, skall skriftlig underrättelse därom genom vederbörande myndighets försorg ofördröjligen lämnas inskrivningsdomaren i den domsaga eller stad, där marken är belägen, och varde anteckning om förordnandet å nästa inskrivningsdag verkställd i fastighetsboken samt, där lagfarts- och inteckningsprotokoll föras, jämväl i sagda protokoll.

Om förordnande, som nu sagts, skola därjämte ej mindre skogsvårdsstyrelsen än även överlantmätaren eller, om marken är belägen i stad eller i samhälle på landet, för vilket fastighetsregister föres enligt de för stad meddelade bestämmelser, vederbörande registerförare skriftligen underrättas. Genom överlantmätarens eller registerförarens försorg skall anteckning om förordnandet göras i jord- eller fastighetsregistret.

Vad nu stadgats angående förordnande om införlivning skall i tillämpliga delar gälla, där sådant förordnande upphävt eller enligt domstols utslag är utan verkan.

21 §.

Var der ansökan om införlivning av mark med allmänningsskog avslagen, skall marken, där ej delägarnas förvärv av denna för sådan händelse förfaller, av allmänningsstyrelsen försäljas, då så lämpligen kan ske, och i varje fall, då försäljning kan äga rum utan förlust för delägarna.

Det åligger allmänningsstyrelsen att, sedan försäljning skett, därom ofördröjligen göra anmälan till länsstyrelsen samt därvid foga försäljningshandlingen i huvudskrift eller bestyrkt avskrift.

22 §.

Länsstyrelsen har att övervaka, att allmänningsstyrelse fullgör vad densamma åligger enligt 13 och 21 §§. Var der sådan skyldighet av allmänningsstyrelse eftersatt, äge länsstyrelsen genom vite tillhålla allmänningsstyrelsen att fullgöra skyldigheten.

Om vård av allmänningsskog.

23 §.

Hushållningsplan för allmänningsskog skall omfatta viss tid, ej överstigande tjugu kalenderår, och vara lämpad efter skogens beskaffenhet och rådande ortsförhållanden samt hava till ändamål att försätta och bibehålla skogen i skogligt tillfredsställande skick samt bereda största och möjligast jämna behållna avkastning därifrån. I planen skall inbegripas förefintlig kal skogsmark.

Avverkning, som överskjuter skogens normala virkesavkastning, skall i hushållningsplanen särskiljas från övrig avverkning.

Är mark, som enligt denna lag införlivas med allmänningsskog, besvärad av avverknings- eller annan nyttjande- eller servitutsrätt, skall vid upprättande eller ändring av hushållningsplan för skogen tillses, att innehavaren av dylik rätt icke vid planens tillämpning lider vidare inskränkning än som är nödig för bevarande av skogens återväxtmöjligheter eller till förebyggande av sådan avverkning i yngre skog, som ej är förenlig med en god skogsskötsel å allmänningsskogen.

24 §.

Hushållningsplan, som enligt de före denna lags ikraftträdande gällande bestämmelser fastställts av domänstyrelsen eller länsstyrelse, lände till efterrättelse intill dess tiden för planens giltighet tilländalöper eller ändring av planen sker enligt 27 §.

25 §.

1 mom. I god tid före utgången av giltighetstiden för hushållningsplan skall verkställas undersökning till utrönande av de förändringar, skogen undergått, samt, där hinder ej möter, upprättas och fastställas ny plan.

2 mom. Undersökning, som i 1 mom. sägs, samt övriga för upprättande av förslag till ny plan erforderliga åtgärder må genom allmäningsstyrelsens försorg företagas av person med högre skoglig utbildning. Sålunda uppgjort förslag till ny plan skall insändas till skogsvårdsstyrelsen senast ett år före utgången av den förutvarande planens giltighetstid eller, om denna tid utlöper inom aderton månader efter det denna lag trätt i kraft, senast sex månader efter ikraftträdandet. Vid förslaget skola fogas över skogen upprättad karta i lämplig skala samt erforderlig beskrivning med uppskattning av virkesförrådet ävensom uppgifter angående skogen åvilande avverknings- och annan nyttjande- eller servitutsrätt.

På skogsvårdsstyrelsen ankommer att efter prövning meddela fastställelse å förslaget oförändrat eller med erforderliga jämkningar eller ock vägra fastställelse å detsamma.

3 mom. Har förslag till ny hushållningsplan ej inkommit till skogsvårdsstyrelsen inom den i 2 mom. angivna tid eller har fastställelse å ingivet förslag vägrats, låte skogsvårdsstyrelsen föranstalta om hushållningsplans upprättande genom därför av styrelsen förordnad person med högre skoglig utbildning. Sålunda förordnad förrättningsman har att verkställa den undersökning och vidtaga de övriga åtgärder, som erfordras för upprättande av förslag till plan, vilket förslag, åtföljt av karta och handlingar som i 2 mom. sägs, skall insändas till skogsvårdsstyrelsen för prövning och fastställelse. Över förslaget skall allmäningsstyrelsen beredas tillfälle att yttra sig. Meddelas fastställelse å förslaget, skola kostnaderna för nämnda åtgärder samt för handlingarnas anskaffande gäldas av allmäningskassan. Skogsvårdsstyrelsen har att i samband med beslut angående förslagets fastställelse meddela yttrande i kostnadsfrågan.

Rörande förrättning, varom nu sagts, och om gottgörelse, som tillkommer förrättningsman, meddelas närmare bestämmelser av Konungen.

26 §.

Utgår giltighetstiden för hushållningsplan, innan ny plan fastställts, äge skogsvårdsstyrelsen med tillämpning av de i 23 § angivna grunder meddela bestämmelser rörande skogshushållningen å allmänings-skogen att gälla intill dess fastställelse å den nya planen meddelats.

27 §.

I fastställd hushållningsplan må ändring av skogsvårdsstyrelsen göras, då styrelsen finner detta på grund av införlivning av mark med allmänings-skogen eller andra förelupna omständigheter nödvändigt för det med planen avsedda ändamålet, eller då från delägarnas sida synnerliga skäl därtill anföras, skolande i förstberörda fall tillfälle beredas allmäningsstyrelsen att yttra sig i ärendet.

I fråga om gäldande av kostnader för åtgärder, som erfordras för vidtagande av ändring i fastställd hushållningsplan, skola bestämmelserna i 25 § 3 mom. första stycket äga motsvarande tillämpning.

28 §.

Sker överträdelse av vad i fastställd hushållningsplan föreskrivits eller av bestämmelser, som meddelats jämlikt 26 §, och bliva i anledning härav särskilda åtgärder nödiga för skogens behöriga skötsel, äge skogsvårdsstyrelsen föreskriva sådana åtgärder.

29 §.

Har åtgärd, som enligt fastställd hushållningsplan eller meddelade föreskrifter skolat företagas, blivit eftersatt, och är densamma nödvändig för skogens behöriga skötsel, må länsstyrelsen på framställning av skogsvårdsstyrelsen genom vite tillhålla allmänningstyrelsen att företaga åtgärden.

30 §.

Där Konungen därom förordnar, skall vid prövning av fråga om fastställelse eller ändring av hushållningsplan eller fråga enligt 26 eller 28 § skogsvårdsstyrelse bestå, förutom av det antal ledamöter, som föreskrives i gällande förordning angående skogsvårdsstyrelser, av en särskild ledamot, utsedd av Konungen för tre år i sänder. Till sådan ledamot må förordnas allenast den, som avlagt fullständig avgångsexamen från skogsinstitutets högre kurs eller skogshögskolans jägmästarekurs och som genom föregående verksamhet förvärvat omfattande insikt i skogsindelningsfrågor. Ledamot, som nu sagts, må ej vara anställd i skogsvårdsstyrelsens tjänst. Till suppleant för denne förordnar Konungen person, som är behörig att utses till ledamot.

Äro vid omröstning inom skogsvårdsstyrelse, däri särskild ledamot utsetts av Konungen, meningarna delade rörande fråga, som i första stycket sägs, bliver den mening gällande, varom de flesta förenat sig; äro rösterna för olika meningar lika delade, gälle den mening, som biträdes av den särskilde ledamoten.

För fullgörande av sitt uppdrag äge denne att ur skogsvårdskassan uppbära ersättning enligt grunder, som bestämmas av Konungen.

Om avkastning och annan inkomst från allmänningsskog.

31 §.

Till allmänningsskogs avkastning räknas i denna lag all den inkomst in natura eller i penningar, som erhålles genom tillgodogörande av delägarnas rätt till skogen, i den mån sådant tillgodogörande skall ske för gemensam räkning, dock med undantag av kapitalinkomst som härflyter från skogen.

Till kapitalinkomst från allmänningsskog hänföras i denna lag medel, som inflyta genom avyttring av mark från skogen, ersättning för mark, som genom expropriation, inlösen enligt lagen om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område eller annat dylikt förfarande skiljes från skogen, samt ersättning för nyttjande- eller servitutsrätt, som genom sådant förfarande upplåtes å skogen, ävensom ersättning för skada

eller intrång, som allmännings-skogen genom dylikt förfarande tillskyndas, där sådan ersättning bestämts att utgå i penningar på en gång.

Avkastning, som erhålles genom avverkning, varom förmåles i 23 § andra stycket, benämnes i denna lag extra avkastning. Annan avkastning benämnes ordinarie.

32 §.

1 mom. Ordinarie avkastning skall i första rummet användas till gäldande av kostnader, som äro nödiga för allmännings-skogens behöriga vård och förvaltning. Därefter må ordinarie avkastning användas till bestridande av utgifter, som, utan att vara av nyssangiven beskaffenhet, dock äro ägnade att befrämja en god hushållning med skogen, till inköp av mark för skogens utvidgning, till betalning av utskylder för de fastigheter, med vilka rätt till delaktighet i skogen är förenad, till främjande av jordbruket inom den eller de socknar eller delar av socknar, för vilkas jordägare skogen blivit avsatt, eller till annat ändamål, som är till gagn för delägarna eller befolkningen i sagda socknar eller sockendelar; dock må ordinarie avkastning från Svärdsjö, Envikens och Svartnäs socknars besparings-skog, Dorotea övre allmännings-skog, Vilhelmina övre allmännings-skog, Sorsele övre allmännings-skog, Tärna och Stensele allmännings-skog eller allmännings-skog, som särskilt avsatts för nybyggare, användas för ändamål, som sist sagts, allenast där det är till gagn för delägarna i skogen. Angående avkastningens användning för de i andra punkten angivna ändamål skola i reglementet meddelas närmare bestämmelser.

För ändamål, vartill ordinarie avkastning enligt första stycket må användas, må fondering av sådan avkastning äga rum, där denna ej erfordras för gäldande av nödiga kostnader för allmännings-skogens behöriga vård och förvaltning.

2 mom. Extra avkastning skall användas eller fonderas för verkställande av sådana grundförbättringar å allmännings-skogen, som äro ägnade att öka skogsproduktionen å denna, för inköp av mark för skogens utvidgning eller för annat dylikt ändamål. Dylik avkastning må jämväl användas för enahanda ändamål som ordinarie avkastning — dock ej till gäldande av kostnader, som äro nödiga för allmännings-skogens behöriga vård och förvaltning — där detta finnes nödigt för att bereda en i möjligaste mån jämn tillgång å medel för sagda ändamål.

33 §.

I fråga om användande eller fondering av kapitalinkomst skall vad i 32 § 2 mom. första punkten är stadgat äga motsvarande tillämpning.

34 §.

Där mark, som av delägarna förvärvats för medel, vilka härflutit från allmännings-skogen, ej införlivats med denna, skall, då försäljning av marken sker, köpeskillingen i avseende å det ändamål, vartill densamma må användas eller fonderas, anses vara av samma natur som förstnämnda medel.

35 §.

Har beträffande fond, som före denna lags ikraftträdande bildats av inkomst från allmänningsskog, i då gällande reglemente för skogen föreskrivits, att fondens kapital ej må förminsкас eller av vederbörande jordägare användas eller att kapitalet ej må nedbringas under visst belopp eller att detta ej må ske utan Konungens medgivande eller ock att fondens kapital må helt eller delvis användas för visst ändamål, skall dylik föreskrift fortfarande äga giltighet, intill dess Konungen annorlunda förordnar.

36 §.

Vad i 32 § 1 mom. är stadgat om ordinarie avkastning skall äga motsvarande tillämpning beträffande ränta å extra avkastning eller å kapitalinkomst, så ock beträffande avkastning från mark, som i 34 § avses, eller å fond, varom i 35 § förmäles, dock att avkastning å fond, som nyss sagts, skall i första rummet användas till gäldande av kostnaderna för fondens förvaltning.

37 §.

Det ankommer på länsstyrelsen att med tillämpning av bestämmelserna i denna lag och reglementet besluta om användning eller fondering av avkastning eller kapitalinkomst från allmänningsskog eller ränta därå eller avkastning från mark, som i 34 § avses, eller å fond, varom i 35 § förmäles. Där sådan fond må helt eller delvis användas för visst ändamål, har länsstyrelsen att jämväl därom besluta. Länsstyrelsens beslutanderätt i nu omförmälda avseenden må dock, där så finnes lämpligt, i reglementet helt eller delvis uppdragas åt delägarna eller allmäningsstyrelsen.

I fall, då beslutanderätten tillkommer länsstyrelsen, hava delägarna att avgiva förslag rörande användning eller fondering av egendom, som beslutanderätten avser. I reglementet må dock bestämmas, att befogenheten att avgiva sådant förslag skall i stället helt eller delvis tillkomma allmäningsstyrelsen, ekonominämnd eller annan av delägarna utsedd nämnd.

Om reglemente.

38 §.

Reglemente för allmänningsskog skall angiva:

- 1) den ort, där allmäningsstyrelsen skall hava sitt säte;
- 2) huru styrelsen skall sammansättas, den tid, för vilken styrelsen skall utses, samt grunderna för dess beslutförhet;
- 3) antalet av de revisorer, som skola granska styrelsens förvaltning, samt den tid, för vilken dessa skola utses;
- 4) tiden för räkenskapsavslutning;
- 5) de tider, inom vilka styrelsens förvaltningsberättelse och revisorerens berättelse skola avgivas;
- 6) tid för hållande av ordinarie allmäningsstämma;

7) huruvida, i vad mån eller på vilka villkor skogsförvaltare, där sådan finnes, må med sin befattning förena annan tjänst eller anställning; samt

8) för vilka särskilda ändamål ordinarie avkastning med tillämpning av bestämmelserna i 32 § 1 mom. andra punkten må användas.

Där enligt reglementet inkomst, som härflyter från allmänningsskogen, eller fond, som bildats av sådan inkomst, skall förvaltas av ekonominämnd, skall reglementet tillika i fråga om nämnden upptaga föreskrifter i de ämnen, som angivas i första stycket 1)—5).

I reglementet må ej intagas bestämmelse om rätt för delägarna, allmänningsstyrelsen eller annan att besluta skyldighet för delägarna att med egna medel bidra till bestridande av utgifter, ej heller eljest bestämmelse, som är stridande mot föreskrift i denna lag eller i lag och författning i övrigt eller mot fastställd hushållningsplan.

Förslag till reglemente skall uppgöras av delägarna. Förslaget insändes till länsstyrelsen, som efter hörande av skogsvårdsstyrelsen med eget yttrande överlämnar förslaget till Konungen för prövning och fastställelse. Konungen prövar förslagets överensstämmelse med de förut i denna paragraf upptagna bestämmelserna och dess ändamålsenlighet i övrigt så ock om ytterligare föreskrifter erfordras.

Ändring av fastställt reglemente må efter förslag av länsstyrelsen, delägarna eller den minoritet av dem, som bestämts i reglementet, medgivnas av Konungen. Väcker av delägarna förslag om sådan ändring, skall om behandling och prövning av förslaget gälla vad i fjärde stycket stadgas. Har dylikt förslag väckts av länsstyrelsen eller minoritet, som nyss sagts, skall, innan förslaget slutligen prövas, delägarna beredas tillfälle att yttra sig.

Om allmänningsstyrelse, ekonominämnd, revisorer och allmänningsstämma.

39 §.

Antalet ledamöter i allmänningsstyrelse må bestämmas till högst fem, där ej för behörigt fullgörande av styrelsens uppgift prövas nödigt, att antalet sättas högre.

Av delägarna valda ledamöter av allmänningsstyrelsen och ekonominämnd skola vara delägare i allmänningsskogen, dock att, där bolag eller annan samfällighet eller stiftelse är delägare, ledamot av samfällighetens eller stiftelsens styrelse eller i dess tjänst anställd person må utan hinder av vad nu stadgats väljas till ledamot av allmänningsstyrelse eller ekonominämnd.

Ledamot av allmänningsstyrelse eller ekonominämnd skall vara här i riket bosatt svensk medborgare, där ej Konungen för särskilt fall härifrån medgiver undantag.

Ledamot av allmänningsstyrelse eller ekonominämnd må, ändå att den tid, för vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, skiljas från uppdraget genom beslut av den eller dem, som utsett honom.

Avgår styrelse- eller nämndledamot, innan den tid, för vilken han blivit utsedd, gått till ända och finnes ej suppleant, skall, där den avgångne valts av delägarna, på föranstaltande av allmäningsstyrelsen val av ny ledamot för återstående tiden ofördröjligen hållas samt, om den avgångne utsetts av länsstyrelsen, anmälan om avgången genast göras hos denna myndighet för utseende av ny ledamot för samma tid. Utan hinder av vad nu stadgats må dock med val av ny ledamot kunna anstå till nästa ordinarie allmäningsstämma, så framt styrelsen eller nämnden är besluttför med kvarstående ledamöter samt uppskovet ej strider mot bestämmelse i reglementet.

40 §.

Allmäningsstyrelse, ekonominämnd och myndighet, som i 8 § 1 mom. första stycket avses, äge i fråga om egendom, som av styrelsen, nämnden eller myndigheten förvaltas, att själv eller genom ombud ej mindre gentemot tredje man handla å delägarnas vägnar än även inför domstolar och andra myndigheter företråda delägarna.

Angående befogenhet för styrelse- eller nämndledamot att för delägarna mottaga stämning i mål rörande egendom, som av styrelsen eller nämnden förvaltas, så ock annat meddelande i fråga om sådan egendom skall vad i 11 kap. 15 § rättegångsbalken är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Vill styrelsen, nämnden eller myndigheten kära till delägarna, utlyse styrelsen allmäningsstämma för val av ombud att i tvisten föra delägarnas talan. Stämning skall anses delgiven, då den blivit föredragen å stämman.

41 §.

Är enligt reglementet allmäningsstyrelse eller ekonominämnd besluttför, utan att samtliga ledamöter äro tillstädes, må likväl ärende, som ankommer på styrelsen eller nämnden, ej företagas, utan att, såvitt ske kunnat, samtliga erhållit tillfälle att deltaga i ärendets behandling.

Såsom styrelsens eller nämndens beslut gälle, där ej annorlunda är bestämt i reglementet, den mening, om vilken vid sammanträde de flesta röstande förena sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes av ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot av styrelsen eller nämnden äge ej deltaga i behandlingen av fråga rörande avtal mellan honom och delägarna, ej heller angående avtal mellan delägarna och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot delägarnas. Vad sålunda stadgats äge motsvarande tillämpning beträffande rättegång eller annan talan mot ledamoten eller tredje man.

42 §.

Det åligger allmäningsstyrelse och ekonominämnd beträffande egendom, som av styrelsen eller nämnden förvaltas, att årligen inom tid, som i reglementet anges, till vederbörande revisorer avlämna en av styrelsens eller nämndens ledamöter underskriven förvaltningsberättelse för det förflutna

räkenskapsåret tillika med redovisning över behållen avkastning och annan inkomst från sagda egendom samt huru sådan inkomst i förekommande fall blivit av styrelsen använd eller fonderad. Redovisningen skall därjämte inefatta uppgift å de för egendomen bestridda utgifter under året.

Där det ankommer på delägarna att besluta rörande användning eller fondering av inkomst, varom i första stycket förmäles, har allmäningsstyrelsen, så framt ej i reglementet annorlunda stadgas, att i sin förvaltningsberättelse avgiva förslag härom.

Bestyrkta avskrifter av allmäningsstyrelsens och ekonominämndens förvaltningsberättelser jämte därvid fogade redovisningar skola inom tid, som i första stycket sägs, av styrelsen och nämnden insändas till länsstyrelsen.

43 §.

Styrelse- eller nämndledamöter, som genom att överskrida den dem tillkommande befogenhet eller eljest uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskynda delägarna skada, svare för skadan en för alla och alla för en; svare ock på sätt nu nämnts för den skada, som de genom överträdelse av denna lag, reglementet eller annan föreskrift, som myndighet enligt denna lag meddelat eller fastställt, tillskynda tredje man.

44 §.

Allmäningsstyrelses och ekonominämnds förvaltning och räkenskaper skola granskas av två eller flera revisorer, därav en utses av länsstyrelsen samt den eller de övriga av delägarna. I reglementet må föreskrivas, att särskilda revisorer skola utses i fråga om ettvarrt av förenämnda förvaltningsorgan, och skall i sådant fall beträffande antalet och utseende av de särskilda grupperna revisorer gälla vad i första punkten är sagt.

Till revisor må ej utses den, som är i delägarnas eller styrelse- eller nämndledamots tjänst.

Den tid, för vilken revisor utses, må ej utgå före nästa ordinarie allmäningsstämma.

Revisor må, ändå att den tid, för vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, skiljas från uppdraget genom beslut av den eller dem, som utsett honom.

Avgår av delägarna vald revisor, innan den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det allmäningsstyrelsen att ofördröjligen föranstalta om val av ny revisor. Avgår revisor, som utsetts av länsstyrelsen, skall anmälan därom genast göras hos nämnda myndighet.

Av länsstyrelsen utsedd revisor njute ersättning från allmäningskassan med belopp, som bestämmes av länsstyrelsen.

45 §.

Allmäningsstyrelse och ekonominämnd skola bereda revisor tillfälle att när som helst inventera de under styrelsens eller nämndens förvaltning ställda kontanta medel och övriga tillgångar samt granska alla till förvaltningen hörande böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må av revisor be-

gärd upplysning angående förvaltningen ej av styrelsen eller nämnden förvägras.

Vid fullgörande av sitt uppdrag hava revisorerna att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som av delägarna meddelas och ej avse inskränkning i deras i lag stadgade befogenhet eller eljest strida mot lag eller författning eller mot reglementet.

Det åligger revisorerna eller, där enligt reglementet särskilda grupper revisorer utsetts, envar sådan grupp att för varje räkenskapsår inom den i reglementet föreskrivna tid över granskningen avgiva och till allmänningstyrelsen överlämna en av revisorerna eller gruppen underskriven berättelse.

En bestyrkt avskrift av berättelsen skall inom samma tid av revisorerna eller gruppen insändas till länsstyrelsen samt, där berättelsen avser granskning av ekonominämnds förvaltning, jämväl till denna.

46 §.

Hava revisorer i sin berättelse eller annan handling, som framlägges å allmänningstämma, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som av dem granskats, eller vid fullgörandet av sitt uppdrag visat vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, delägarna ansvariga för all därav uppkommande skada, en för alla och alla för en.

47 §.

Å allmänningstämma äge envar ägare eller i 3 § omförmäld innehavare av fastighet, med vilken rätt till delaktighet i allmänningsskogen är för-enad, rösträtt efter grunden för nämnda delaktighet, där ej nedan i denna paragraf annorlunda stadgas. Vid stämman skall genom allmänningstyrelsens föranstaltande finnas tillgänglig en längd över samtliga dylika fastigheter med uppgift å varje fastighets delaktighetstal beträffande allmänningsskogen. Sedan denna längd godkänts, lände den till efterrättelse å stämman.

För omyndig delägare röstar förmyndare, som har vederbörande fastighet under sin förvaltning, eller, där flera sådana förmyndare finnas, den som de bland sig utse. För oskiftat dödsbo, bolag eller annan samfällighet må ej mera än en person utöva rösträtt.

Frånvarande delägars rösträtt må å stämman utövas genom ombud. Ej må dock någon på grund av fullmakt rösta för mera än en delägare.

Ej må någon å allmänningstämma för egen eller annans räkning utöva rösträtt för mera än en tiondel av hela det delaktighetstal, som är företrätt å stämman, eller den mindre del därav, som må vara bestämd i reglementet.

48 §.

Ej må någon själv eller genom ombud eller såsom ombud för annan å allmänningssstämma deltaga i behandlingen av fråga rörande avtal mellan honom och delägarna, ej heller angående avtal mellan dessa och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot delägarnas. Vad sålunda stadgats äge motsvarande tillämpning beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

Ledamot av allmänningssstyrelse eller ekonominämnd må ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för vilken han är ansvarig, eller i val av revisor.

49 §.

Allmänningssstämma skall, så framt ej annorlunda stadgats i reglementet, hållas å ort inom kommun, där allmänningsskogen i sin helhet eller till någon del är belägen.

Kungörelse om allmänningssstämma utfärdas av allmänningssstyrelsen samt skall innehålla bestämd uppgift om tid, ställe och överläggningsämne för stämman. Kungörelsen skall på föranstaltande av styrelsen sist å åttonde dagen före stämman dels uppläsas i kyrkorna för de församlingar, där fastigheter äro belägna, med vilka rätt till delaktighet i allmänningsskogen är förenad, dels ock införas i minst en bland delägarna spridd tidning.

Ärende, som ej blivit i kungörelsen angivet, må ej å stämman företagas till avgörande, där det ej enligt lag eller reglementet skall förekomma å stämman eller omedelbart föranledes av ärende, som där skall avgöras. Utan hinder av vad sålunda stadgats må dock å stämman kunna fattas beslut om utlysande av extra stämma för behandling av visst ärende.

Har delägare, innan kungörelse om allmänningssstämma utfärdats, hos allmänningssstyrelsen yrkat att få ärende hänskjutet till prövning å stämman, skall sådant ärende i kungörelsen upptagas.

50 §.

Där ej annat finnes stadgat i reglementet, välje allmänningssstämma själv ordförande att leda förhandlingarna.

Såsom allmänningssstämmas beslut gälle, där ej för särskilt fall i reglementet annorlunda bestämts, deras mening, vilkas röster utgöra mer än hälften av de avgivna rösterna efter röstvärdet. Vid lika röstetal avgöres val genom lottning men i övriga frågor bestämmes utgången enligt den mening, som ordföranden biträder.

Över beslut, som fattas å stämman, skall genom allmänningssstyrelsens försorg föras protokoll, som underskrives av ordföranden och minst en å stämman närvarande och därtill utsedd delägare eller ombud för delägare. Senast fjorton dagar efter stämman skall genom styrelsens föranstaltande protokollet hållas tillgängligt för delägarna å plats, som stämman därtill bestämt.

51 §.

Ordinarie allmäningsstämma skall hållas minst en gång om året å tid, som bestämmes i reglementet.

Å sådan stämma skola allmäningsstyrelsens och ekonominämnds förvaltningsberättelser för det förflutna räkenskapsåret jämte därvid fogade redovisningar samt den eller de berättelser, som avgivits av revisorerna för samma år, framläggas, och skola å stämman frågorna om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelsen och nämnden för den tid förvaltningsberättelserna omfatta företagas till avgörande.

Med sådan fråga skall dock anstå till fortsatt stämma å viss dag, minst fyra och högst åtta veckor därefter, i fall så påfordras av röstande för ett sammanlagt delaktighetsbelopp, utgörande minst en tiondel av allmänningsskogens hela delaktighetstal. Utöver sagda tid vare uppskov ej medgivet.

Val av ledamöter av allmäningsstyrelse eller ekonominämnd samt revisorer må företagas endast å ordinarie stämma, dock att fyllnadsval, varom i 39 § sista stycket och 44 § femte stycket förmäles, må äga rum å extra stämma.

52 §.

Allmäningsstyrelsen äge, när den finner lämpligt, utlysa extra allmäningsstämma.

Revisorerna må, om deras granskning föranleder därtill, skriftligen med angivande av skälet påfordra, att styrelsen skall utlysa extra stämma att hållas så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske. Hava jämlikt reglementet särskilda grupper revisorer utsetts, äge varje grupp samma rätt. Efterkommer styrelsen ej inom en vecka sådan påfordran, äge revisorerna eller vederbörande grupp utlysa stämma. Råder ej enighet om stämmas utlysande, gälle den mening, varom de flesta förena sig, och vid lika röstetal den mening, som biträdes av den av länsstyrelsen utsedde revisorn.

Extra stämma skall ock av styrelsen utlysas, då det för uppgivet ändamål skriftligen påfordras av ekonominämnd, myndighet, som i 8 § 1 mom. första stycket avses, eller delägare med sammanlagt delaktighetsbelopp, utgörande minst en tiondel av allmänningsskogens hela delaktighetstal eller den mindre del därav, som må vara bestämd i reglementet.

Länsstyrelsen äge ock, när så finnes nödigt, anmoda allmäningsstyrelsen att utlysa extra stämma. Efterkommer allmäningsstyrelsen ej inom en vecka sådan anmodan, må länsstyrelsen själv utlysa stämma.

53 §.

Underlåter allmäningsstyrelsen att i föreskriven ordning utlysa ordinarie allmäningsstämma eller har styrelsen ej senast två veckor efter påfordran, som i 52 § tredje stycket sägs, utlyst stämma att hållas så snart det med

iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske, har länsstyrelsen att, på anmälan av ekonominämnd, myndighet, som i 8 § 1 mom. första stycket avses, eller delägare, ofördröjligen utlysa stämman.

Om talan mot allmänningsstyrelse, ekonominämnd och revisorer.

54 §.

Varder talan å allmänningsstyrelsens eller ekonominämnds förvaltning under den tid styrelsens eller nämndens förvaltningsberättelse omfattar ej anställd inom sex månader från det berättelsen framlades å allmänningsstämma, vare så ansett, som om ansvarsfrihet blivit styrelsen eller nämnden beviljad.

Utän hinder därav, att ansvarsfrihet beviljats, må sådan talan å förvaltningen, som grundas därpå, att styrelse- eller nämndledamot begått brottslig handling, kunna mot honom anställas, där ej ansvarsfriheten uppenbarligen avsett även den handling.

55 §.

Talan mot revisorer enligt 46 § må ej anställas, sedan två år förflutit från det revisorernas berättelse framlades å allmänningsstämma, utan så är, att talan grundas därpå, att brottslig handling blivit begången.

Om behörig myndighet.

56 §.

Delägarna i allmänningsskog vare uti de mål, för vilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ort, varest allmänningsstyrelsen eller, där målet angår egendom, som förvaltas av ekonominämnd eller myndighet, denna enligt gällande föreskrifter har sitt säte.

57 §.

Är allmänningsskog belägen inom två eller flera län eller landstingsområden, skola de uppgifter, som enligt denna lag tillkomma länsstyrelse eller skogsvårdsstyrelse, i fråga om sådan skog handhavas av länsstyrelsen eller skogsvårdsstyrelsen i det län eller landstingsområde, där allmänningstyrelsen enligt reglementet har sitt säte.

Straffbestämmelser.

58 §.

1 mom. Företager eller föranstaltar någon, som i förvaltningen av allmänningsskog företräder delägarna, avverkning eller annan åtgärd å skogen i strid mot fastställd hushållningsplan eller föreskrift, som skogsvårdsstyrelsen jämligt denna lag meddelat, straffes med dagsböter.

2 mom. Förbryter sig innehavare av avverknings- eller annan nyttjande- eller servitutsrätt å allmänningsskog vid utövningen därav mot fastställd hushållningsplan eller föreskrift, som i 1 mom. omförmäles, vare lag, som där sägs.

Dömes innehavare av dylik rätt enligt detta moment till straff för olovlig avverkning, skall tillika det avverkade virket, där det ligger kvar å skogen, eller, om det är bortfört, fortfarande är i avverkarens besittning, tagas i beslag och dömas förbrutet. Undgår dylikt virke beslag, skall den, som dömes, utgiva ersättning med belopp, motsvarande värdet av samma virke. Har efter avverkningen föreskrift, som överträtts, blivit genom laga kraftvunnet beslut upphävd, förty att densamma icke bort meddelas, må icke virke dömas förbrutet eller ersättning utdömas, som här är sagt.

59 §.

Använder någon, som företräder delägarna i allmänningsskog i förvaltningen av dem tillhörig egendom, sådan egendom eller inkomst därifrån uppsåtligen i strid mot denna lag eller enligt lagen meddelad föreskrift, straffes med dagsböter.

60 §.

Innefattar förseelse, varom i 58 § 1 mom. eller 59 § förmäles, förbrytelse mot allmänna strafflagen, skall straffet bestämmas på sätt i 4 kap. strafflagen är stadgat om sammanträffande av brott.

61 §.

Allmän åklagare och skogsvårdsstyrelsen äge lika behörighet att åtala förseelser, som omförmälas i 58 §, samt att med beslag belägga virke, som kan dömas förbrutet. Sistberörda befogenhet tillkomme jämväl länsjägmästare eller annan skogsvårdsstyrelsens befattningshavare med skoglig utbildning; skolande i sådan ordning verkställt beslag så snart ske kan och senast inom fjorton dagar anmälas hos någon av de åtalsberättigade.

Varder ej inom fyrtiofem dagar, från det beslag skedde, åtal i laga ordning anställt, vare beslaget förfallet, ägande skogsvårdsstyrelsen att, innan åtal anhängiggjorts, häva beslag, som verkställts av någon dess befattningshavare.

62 §.

Virke, som enligt denna lag dömes förbrutet, skall av åklagaren försäljas å offentlig auktion, så kungjord, som om auktion å utmätt lös egendom är stadgat. Begär, innan frågan om virkes förverkande slutligen prövats, virkets ägare, att försäljning skall äga rum, eller finner, på anmälan av åklagare, överexekutor, att fara är för virkets förstörelse eller att kostnaden för dess förvarande skulle bliva större än skäligt är, förordne överexekutor, att virket skall säljas i den ordning nyss sagts; och skall i ty fall virkets ägare, där han är känd och inom riket boende, eller, där han bor utom riket men inom riket har känt ombud, som äger att för honom mottaga stämning och

avgiva svaromål, ombudet genom åklagarens försorg bevisligen underrättas om auktionen minst åtta dagar innan den hålles. Anmälan av åklagare, varom här ovan sägs, skall vara åtföljd av fullständig, av två trovärdiga män styrkt förteckning, utvisande virkets mängd och beskaffenhet.

63 §.

Böter, som ådömas enligt 58 §, samt vite, vartill någon fälles enligt 29 §, så ock genom försäljning av förbrutet virke uppkommen behållning och utdömd ersättning för virke, som undgått beslag, tillfalla den av skogsvårdsstyrelsen omhänderhavda skogsvårdskassan.

Böter och vite, vartill någon eljest fälles enligt denna lag, tillfalla kronan.

Försäljes i beslag taget virke, innan det dömts förbrutet, skall, till dess frågan därom blivit slutligen avgjord, försäljningssumman nedsättas i riksbanken på sätt särskilt är stadgat; och skall om sådana medels insättning i bankinrättning vidare gälla vad i 160 § utsökningslagen sägs.

Om fullföljd av talan och om underställning.

64 §.

Över beslut, som skogsvårdsstyrelse enligt denna lag meddelat, må, där beslutet ej enligt bestämmelserna i andra stycket skall underställas Konungens prövning, klagan föras hos Konungen genom besvär, som skola ingivas till jordbruksdepartementet före klockan tolv å trettionde dagen från den dag klaganden erhöll del av beslutet.

Har skogsvårdsstyrelse beträffande fråga, som i 30 § första stycket sägs, fattat beslut i strid mot den särskilde ledamotens mening, skall beslutet underställas Konungens prövning. Vill part hos Konungen yttra sig i ärendet, äge att ingiva påminnelser före klockan tolv å trettionde dagen från den dag beslutet delgavs honom.

Över beslut rörande förordnande av förrättningsman enligt 25 § 3 mom. första stycket må klagan föras allenast i sammanhang med fullföljd av talan mot beslut angående fastställelse av hushållningsplan, som upprättats enligt förordnandet.

65 §.

1 mom. Menar delägare att beslut, som fattats å allmänningstämma, icke tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot lag eller författning eller mot reglementet eller annan föreskrift, som myndighet enligt denna lag meddelat eller fastställt, må han däremot föra talan genom besvär, vilka, jämte överklagade beslutet, skola ingivas till länsstyrelsen inom trettio dagar efter beslutets dag. Försummas det, vare rätt till talan förlorad. Ändå att talan föres mot beslutet, gånge det i verkställighet, där ej länsstyrelsen anorlunda förordnar.

Utslag, varigenom allmänningstämmas beslut upphävts eller ändrats, gälle jämväl för de delägare, som ej klagat.

2 mom. Över beslut, som länsstyrelse enligt denna lag meddelat, föres klagan i den ordning, som i 64 § första stycket sägs.

Övergångsbestämmelser.**66 §.**

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1940.

67 §.

Genom denna lag upphävas:

förordningen den 18 juni 1920 (nr 331) angående allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län;

Kungl. Maj:ts beslut den 30 december 1932 angående Svärdsjö och Envi-kens socknars allmänningar;

gällande reglementen angående skogar lydande under denna lag i den mån ej annat följer av 35 §;

så ock vad eljest i lag eller författning finnes stadgat stridande mot denna lag.

68 §.

Äger enligt avtal, som träffats före nya lagens ikraftträdande, arrendator av kronan tillhörig jordbruksegendom eller ecklesiastikt boställe rätt att tillgodonjuta till egendomen eller bostället hörande andel i allmänningsskog, vare arrendatorn berättigad att under den tid avtalet gäller utöva jordägaren tillkommande rösträtt i frågor rörande skogen.

69 §.

Före den 1 januari 1939 skall för varje allmänningsskog förslag till reglemente, avfattat enligt bestämmelserna i nya lagen, uppgöras av delägarna samt insändas till länsstyrelsen. Denna åligge att, sedan skogsvårdsstyrelsens yttrande infordrats, med bifogande härav och av eget utlåtande före den 1 april 1939 översända förslaget till jordbruksdepartementet för prövning och fastställelse av Konungen.

70 §.

Beträffande redovisning för förvaltningen under år 1939 av allmännings-skog eller annan egendom, som tillhör delägarna i sådan skog, skola de före den 1 januari 1940 gällande bestämmelser fortfarande lända till efterrättelse, dock att, där redovisningen enligt berörda bestämmelser skall framläggas å stämman med delägarna, detta skall ske å allmänningstämman, varom i nya lagen förmäles.»

“F ö r s l a g

till

Lag om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. punkt 2) skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212).

Härigenom förordnas, att 2 § 1 mom. punkt 2) skogsvårdslagen den 15 juni 1923¹ skall erhålla följande ändrade lydelse:

2) skogar lydande under lagen om häradsallmänningar eller lagen om allmänningssockor i Norrland och Dalarna;

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1940.»

I anslutning till förevarande proposition har utskottet till behandling förehåft en inom andra kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 478, av herr *Andersson* i Ovanmyra *m. fl.*, vari hemställts om följande ändringar i lagförslaget om allmänningssockor:

§ 8 mom 1:

»Allmänningssockor skall förvaltas av en av delägarna vald allmänningsstyrelse, där Konungen icke efter framställning från delägare finner skäl förordna, att en eller flera allmänningssockor må ställas under förvaltning av en gemensam allmänningsstyrelse.»

§ 8 mom 1:

»I reglementet må ock bestämmas, att en ledamot av ekonominämnd samt i fråga om allmänningssockor, som särskilt avsatts för nybyggare, jämväl en eller flera ledamöter av allmänningsstyrelsen skola utses av länsstyrelsen.»

§ 8 mom. 2:

»Beträffande förvaltningen av fond, som bildats av inkomst från besparingssockor inom Venjans socken samt Lima och Transtrands socknar äger Konungen utan hinder av vad i denna lag stadgas efter vederbörande delägars hörande meddela särskilda bestämmelser. Lag samma vare beträffande förvaltningen av Särna och Idre socknars besparingssockor, avkastningen av densamma ävensom fond, som bildats av inkomst från skogen.»

§ 9 mom. 1 stycke 2:

»Avlöning till skogsförvaltaren skall efter delägarnas och allmänningsstyrelsens hörande bestämmas av länsstyrelsen.»

¹ Senaste lydelse, se 1932: 108.

§ 12.

»Det står delägarna fritt att efter förslag av allmäningsstyrelsen för medel rörande vilkas användning de enligt reglementet äga besluta inköpa mark för allmänningsskogs utvidgning. Vilja delägare eljest, för medel som härflutit från skogen, inköpa mark för sagda ändamål, inhämtas därtill medgivande av länsstyrelsen.»

§ 37:

»Det ankommer på delägarna att med tillämpning av bestämmelserna i denna lag och reglementet besluta om användning eller fondering av avkastning eller kapitalinkomst från allmänningsskog eller ränta därå eller avkastning från mark, som i 34 § avses, eller å fond, varom i 35 § förmäles. Där sådan fond må helt eller delvis användas för visst ändamål, ha delägarna att jämväl därom besluta. Där ej i reglementet annorledes stadgas, skall beslut, varom ovan sagts, underställas länsstyrelsen för stadfästelse; och må beslutet ej utan länsstyrelsens godkännande bringas i verkställighet. I reglementet må dock bestämmas, att delägarnas beslutanderätt i visst eller vissa fall skall tillkomma allmäningsstyrelsen, ekonominämnd eller annan av delägarna utsedd nämnd.»

§ 41:

»Av allmäningsstämman utses bland allmäningsstyrelsens ledamöter en ordförande att tjänstgöra den tid, för vilken han blivit vald såsom ledamot. Är enligt reglementet etc.»

§ 50:

»Där ej annat finnes stadgat i reglementet, väljer allmäningsstämman ordförande för en tid av 4 kalenderår. Såsom etc.»

§ 43 a:

»Det ligger allmäningsstyrelsen och ekonominämnd eller annan av delägarna utsedd nämnd att inom härför i reglementet föreskriven tid årligen upprätta förslag till det kommande årets inkomst- och utgiftsstat att underställas allmäningsstämman för fastställelse.»

Beträffande den utredning, som ligger till grund för Kungl. Maj:ts förslag, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas i det följande, hänvisa till propositionen.

I fråga om de skäl, som ligga till grund för motionen, hänvisas till denna.

Inledning.

Den 16 oktober 1896 uppdrog Kungl. Maj:t åt en kommitté att utreda, vilka åtgärder lämpligen kunde vidtagas för vinnande av en tillfredsställande vård av de enskilda skogarna. Den 9 september 1899 avgav kommittén betänkande med förslag till lagstiftning i ämnet, däribland ett förslag till förordning angående förvaltningen av sockenallmänningarna och besparings-

skogarna i Kopparbergs och Gävleborgs län. Vid 1903 års riksdag framlade Kungl. Maj:t för riksdagen i proposition nr 47 förslag till förordning angående förvaltningen av sockenallmänningar och besparingsskogar i Kopparbergs, Gävleborgs, Västerbottens och Norrbottens län.

Propositionen vann emellertid ej riksdagens bifall. I skrivelse den 22 maj 1903, nr 136, anmälde riksdagen sitt beslut, att propositionen av riksdagen avslagits, samt hemställde, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till författning, varigenom stadgande meddelades om upprättande av hushållningsplaner för sockenallmänningarna i Kopparbergs och Gävleborgs län med befogenhet för domänstyrelsen att granska och fastställa dessa planer ävensom att övervaka tillämpningen av desamma.

Riksdagens berörda skrivelse överlämnades till en av Kungl. Maj:t den 5 juli 1907 tillsatt kommitté, den s. k. norrländska skogsvårdskommittén, vilken erhållit i uppdrag att verkställa utredning angående de åtgärder, som borde vidtagas för att åstadkomma en rätt vård av kronans och de under skogsstatens tillsyn ställda skogarna i Norrland och Dalarna.

I sitt den 16 mars 1912 avgivna betänkande framlade kommittén förslag till lagstiftning dels rörande sockenallmänningar och besparingsskogar inom Kopparbergs och Gävleborgs län och dels rörande allmänningsskogar inom Västerbottens och Norrbottens län. Sedan infortrade yttranden över kommitténs berörda förslag avgivits av ett flertal myndigheter och korporationer, framlade Kungl. Maj:t för 1920 års riksdag i proposition nr 176 förslag till förordning angående allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län.

Riksdagen biföll propositionen, varefter den 18 juni 1920 förordning i ämnet (nr 331) utfärdades.

Det av norrländska skogsvårdskommittén framlagda förslaget till lagstiftning angående sockenallmänningar och besparingsskogar i Kopparbergs och Gävleborgs län upptogs ej till behandling i samband med kommitténs förslag rörande allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län. Förslaget har ej heller sedermera varit föremål för åtgärd från Kungl. Maj:ts sida utan är fortfarande på prövning beroende.

Den 20 juni 1935 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla en utredningsman för att i enlighet med de av departementschefen i anförande till statsrådsprotokollet samma dag angivna riktlinjer verkställa utredning och avgiva förslag beträffande vissa skogslagstiftningsfrågor, däribland fråga om ny lagstiftning för besparingsskogar i Kopparbergs och Gävleborgs län samt allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län. I sammanhang härmed erhöll departementschefen tillika bemyndigande att i mån av behov tillkalla sakkunniga personer att med utredningsmannen deltaga i överläggningar i ämnet. Med stöd av nämnda bemyndigande tillkallade chefen för jordbruksdepartementet den 28 juni 1935 såsom utredningsman hovrättsrådet i Svea hovrätt T. W. G. Sjöfors. Sedan utredningsmannen jämte tillkallade sakkunniga avgivit förslag till lagstiftning den 24 februari 1936 angående skyddsskogar (stat. off. utr. 1936: 19), den 27 juni 1936 angående skogar å städer och enskilda tillhöriga flygsandsfält i Hal-

lands län (stat. off. utr. 1936: 30) samt den 23 december 1936 angående särskilda husbehovsskogar i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker (stat. off. utr. 1937: 5), upptog utredningsmannen förenämnda fråga om ny lagstiftning rörande besparingsskogar och allmänningskogar. Att såsom sakkunniga med utredningsmannen deltaga i överläggningar rörande denna lagstiftningsfråga tillkallade chefen för jordbruksdepartementet den 13 februari 1937 dåvarande byråchefen i domänstyrelsen C. G. Cassel, ledamoten av riksdagen andra kammare småbrukaren E. Ericsson i Sörsjön, förvaltaren av Älvdalens sockens besparingsskog jägmästaren A. Leo Holmgren i Älvdalen, ledamoten i styrelsen för Orsa sockens besparingsskog nämndemannen Finn Erik Hansson i Orsa, ordföranden i styrelsen för Tärna och Stensele allmänningskog hemmansägaren Ernst Johansson i Hemavan samt förvaltaren av Gällivare allmänningskog jägmästaren O. E. Holm i Gällivare. Utredningsmannen och de sakkunniga, vilka antagit benämningen skogs-lagkommissionen, avgåvo den 31 augusti 1937 betänkande med förslag till lag om allmänningskogar i Norrland och Dalarna m. m. (stat. off. utr. 1937: 29). Vid betänkandet funnos fogade särskilda yttranden av herrar Cassel och Johansson, vilka i vissa avseenden varit av skiljaktigt mening rörande nämnda lagförslag.

Över kommissionens betänkande hava yttranden avgivits av ett stort antal myndigheter och korporationer.

Sedan sagda yttranden avgivits, har lagstiftningsfrågan varit föremål för beredning inom justitie- och jordbruksdepartementen. På grundval av skogs-lagkommissionens betänkande och de avgivna yttrandena har därvid utarbetats förslag till lag om allmänningskogar i Norrland och Dalarna ävensom förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. punkt 2) skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212).

Lagrådets utlåtande har inhämtats över förslagen.

Tillkomsten av besparingsskogarna och allmänningskogarna samt de för deras vård och förvaltning gällande bestämmelser m. m.

Utskottet vill till en början erinra om tillkomsten av besparingsskogarna och allmänningskogarna.

Vid storskiftet inom Kopparbergs och Gävleborgs län avsattes inom åtskilliga socknar på grund av särskilda beslut av Kungl. Maj:t vissa delar av de socknarna tilldelade skogsanslagen såsom allmänningar eller besparingsskogar för vederbörande jordägande socknemän. På detta sätt bildades besparingsskogar inom Svärdsjö, Lima, Transtrands, Särna, Älvdalens och Orsa socknar av Kopparbergs län samt Hamra kapellag av Gävleborgs län. Därjämte utbrötos och avsattes inom de särskilda skifteslagen i Venjans socken, jämväl med föranledande av Kungl. Maj:ts beslut, vissa delar av skifteslagens avrösningsjord till besparingsskogar för vederbörande jordägare inom skifteslagen. De skifteslag inom Venjans socken, för vilka besparingsskogar sålunda bildades, voro elva, nämligen Gävunda, Finngru-

vans, Johannisholms, Knås, Kättbo, Landbobyns, Nybodarnas, Ogsjöängarnas (Öjes), Stutts, Tibergets och Västbygge skifteslag.

Allmänningsskogarna avsattes vid avvitringsförrättningarna i Norrland. Sålunda utlades i samband med den allmänna avvitringen i Norrbottens län inom samtliga socknar i länets lappmark samt i en socken i dess kustland särskilda allmänningar eller allmänningsskogar för vederbörande jordägares räkning. Därjämte avsattes vid den särskilda avvitring, som efter den allmänna avvitringsens slutförande verkställdes i fråga om nybyggen å odisponerade överloppsmarker inom vissa socknar av länet, dels allmänningar för respektive nybyggares räkning dels ock — för att nybyggarna skulle erhålla delaktighet i de vid den allmänna avvitringen avsatta allmänningsskogarna — vissa områden av nybyggarnas skogsanslag, vilka områden tillades berörda skogar. Inom Västerbottens län, där i stort sett trakterna ovan och nedom odlingsgränsen var för sig gjordes till föremål för allmän avvitring, avsattes allmänningsskogar allenast vid avvitringen ovan odlingsgränsen eller inom Dorotea, Vilhelmina, Stensele, Tärna och Sorsele socknar.

De allmänningsskogar, som sålunda avsattes vid den allmänna och särskilda avvitringen inom Västerbottens och Norrbottens län, voro följande: inom Västerbottens län Dorotea övre, Vilhelmina övre, Tärna och Stensele samt Sorsele övre allmänningsskogar och inom Norrbottens län Arvidsjaur, Arjeplogs, Jokkmokks, Gällivare och Jukkasjärvi allmänningsskogar, Pajala, Junosuando och Tarendö socknars allmänningsskogar samt nybyggarnas särskilda allmänningar i Arjeplogs, Jokkmokks och Gällivare socknar. Erinras må, att de allmänningsskogar, som avsatts vid den allmänna avvitringen i Norrbottens län, tillkommit i annan ordning än övriga allmänningsskogar. De förra hava nämligen bildats till följd av frivilliga beslut av vederbörande delägare, under det de senare utlagts på grund av föreskrift i gällande avvitringslagstiftning.

Av det sätt varpå besparingsskogarna tillkommit framgår, att dessa skogar tillhöra vederbörande sockens eller socknars eller, i fråga om Venjans sockens besparingsskogar, vederbörande skifteslags jordägare samt att jordägarna regelrätt hava del i skogarna efter det reducerade jordtal, som låge till grund för storskiftet inom respektive socknar. Allmänningsskogarna äro såsom regel samfälld egendom för ägarna eller vissa ägare av i mantal satt jord i vederbörande socknar.

Gällande bestämmelser rörande besparingsskogarna finnas upptagna i för dessa skogars vård och förvaltning av länsstyrelsen i Kopparbergs eller Gävleborgs län eller ock av Kungl. Maj:t utfärdade reglementen. För allmänningsskogarna i Västerbottens och Norrbottens län gälla förordningen den 18 juni 1920 (nr 331) angående dessa skogar. Därjämte regleras värden av dessa skogar jämväl genom särskilda av Kungl. Maj:t utfärdade reglementen.

Besparingsskogarnas och allmänningsskogarnas areal uppgår till sammanlagt 711,507.78 hektar, därav å besparingsskogarna belöpa 275,833.14 hektar och å allmänningsskogarna 435,674.64 hektar.

Besparingsskogarna och allmänningsskogarna representera betydande värden. Skogarnas *taxeringsvärden* uppgå sammanlagt till ej mindre än 16,460,900 kronor, därav omkring två tredjedelar eller 10,720,400 kronor belöpa å besparingsskogarna. I sistnämnda belopp ingår markvärde med 2,444,500 kronor och skogsvärde med 8,275,900 kronor. Motsvarande siffror för allmänningsskogarna äro 1,369,900 och 4,370,600.

Behovet av revision av nuvarande bestämmelser rörande besparingsskogar och allmänningsskogar.

I motiveringen till det av kommissionen framlagda lagförslaget har kommissionen i första hand diskuterat, huruvida behov föreläge av nya bestämmelser rörande ifrågavarande skogar.

I de *yttranden*, som avgivits över kommissionens förslag, har från vissa håll gjorts gällande, att den föreslagna lagstiftningen icke vore av behovet påkallad.

Departementschefen har härutinnan anfört:

»De nu gällande bestämmelserna rörande vården och förvaltningen av besparingsskogarna och allmänningsskogarna ur såväl materiella som formella synpunkter äro behäftade med allvarliga brister. Jag vill särskilt understryka, att bestämmelserna sakna överskådlighet och enhetlighet. Det är ock att märka, att vissa viktiga frågor angående skogarnas vård och förvaltning lämnats helt oreglerade. Även organisationen av skogarnas förvaltning lärer i vissa avseenden få anses otillfredsställande. Slutligen må framhållas, att det icke torde vara ändamålsenligt, att tillsynen över ifrågavarande skogar, vilka, såsom kommissionen framhållit, äro av enskild natur, utövas av länsstyrelserna eller domänverkets tjänstemän, utan torde denna böra utövas av skogsvårdsstyrelserna. Frågan om förändrade bestämmelser rörande skogarnas vård och förvaltning har även, såsom framgår av vad jag inledningsvis anfört, sedan lång tid stått på dagordningen. Än mera har detta spörsmål vunnit i aktualitet sedan en annan grupp allmänningsskogar, nämligen häradsallmänningarna, med vilka skogar besparingsskogarna och allmänningsskogarna väsentligen äro att jämställa, genom lagen den 13 maj 1932 (nr 107) erhållit en modern lagstiftning. Med hänsyn till det anförda förordar jag i likhet med kommissionen, att en omarbetning av bestämmelserna angående nyssnämnda skogar med det snaraste kommer till stånd och att de huvudsakliga stadgandena angående dessa skogar upptagas i en allmän författning.»

Kommissionens förslag till lag om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna och yttrandena däröver.

Till en början torde här böra lämnas en översikt av huvudpunkterna i kommissionens förslag i ämnet.

Den nya lagstiftningens tillämplighetsområde.

Kommissionen har i sin allmänna motivering i första rummet till behandling upptagit frågan om den nya lagstiftningens tillämplighetsområde. Såsom redan framgår av vad i det föregående anförts har kommissionen ansett, att lagstiftningen bör avse besparingsskogar i Kopparbergs och Gävleborgs län samt allmänningsskogar i Västerbottens och

Norrbottnens län. Kommissionen har emellertid föreslagit, att förutom nu nämnda skogar jämväl samfällda husbehovsskogar i Västerbottens län skola innefattas under den nya lagstiftningen.

Utskottet torde i detta sammanhang få erinra om de samfällda husbehovsskogarnas uppkomst och de för dem nu gällande bestämmelser.

Enligt kungörelsen den 5 juni 1909 (nr 54) innefattande ytterligare föreskrifter angående avvitrningen inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker avsattes vid avvitrningen inom de ovan odlingsgränsen belägna delarna av Västerbottens läns lappmark samt de odisponerade överlopps-markerna inom Norrbottens läns lappmark, förutom allmänningskogar, jämväl s. k. husbehovsskogar. Rörande sistnämnda skogar föreskrevs i kungörelsen, att av skogsanslag, tillkommande hemman och nybyggen, viss del skulle utläggas för tillgodoseende av nödigt husbehov samt att sådan del skulle utläggas särskilt för varje brukningsdel av hemman eller nybygge i förhållande till dess mantal (*särskild husbehovsskog*), dock att, där i viss trakt hinder mötte att utlagga all den för nämnda ändamål avsedda skogsmarken i närheten av inägorna, viss i förhållande till mantalet bestämd andel av skogsmarken skulle utläggas gemensamt för två eller flera brukningsdelar (*samfälld husbehovsskog*).

I fråga om vården och förvaltningen av de samfällda husbehovsskogarna samt äganderätten till dessa hava bestämmelser meddelats genom lagen den 5 juni 1909 (nr 53 s. 1) angående husbehovsskogar inom vissa områden, vilken lag i viss del ändrats genom lagen den 2 april 1937 (nr 153). Enligt 7 § husbehovsskogslagen tillkommer andel i samfälld husbehovsskog de brukningsdelar, för vilkas räkning skogen blivit avsatt, var efter dess mantal. Med avseende å förvaltningen och dispositionen av samfälld husbehovsskog innehåller samma paragraf i lagen, att område, som vid avvitrningen utlagts till sådan skog, skall bibehållas oförminskat och förvaltas enligt reglemente, som efter delägarnas hörande fastställs av länsstyrelsen.

I särskilt yttrande, som fogats vid kommissionens betänkande, hava byråchefen C. G. Cassel och hemmansägaren Ernst Johansson varit av skiljaktig mening i fråga om det framlagda lagförslagets tillämplighetsområde. Cassel, med vilken Johansson instämt, har ansett, att den nya lagstiftningen icke bör omfatta de samfällda husbehovsskogarna. Dessa borde i stället, såvitt anginge skogsvården å desamma, införas under lappmarkslagens bestämmelser på sätt kommissionen förordat i betänkandet den 23 december 1936 (stat. off. utr. 1937: 5) beträffande de särskilda husbehovsskogarna, och i fråga om förvaltningen av desamma borde tillämpas lagen den 13 juni 1921 (nr 299) om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter.

Förvaltningen av allmänningskogarna.

Kommissionens lagförslag innebär i fråga om förvaltningen av allmänningskogarna i huvudsak följande. Förvaltningen av allmänningskogarna och vad därifrån hänflyter skall principiellt tillkomma delägarna själva.

Förvaltningsbefogenheten skall emellertid ej vara oinskränkt utan underkastas vissa begränsningar. Delägarna skola sålunda i princip vara förhindrade att skifta skogarna eller därifrån avyttra mark. Sistnämnda förbud skall dock ej vara ovillkorligt. Därest delägarna missbruka sin förvaltningsbefogenhet, skall myndighet under vissa förutsättningar äga fråntaga delägarna förvaltningen av skogen. Delägarnas förvaltningsbefogenhet skall i första hand utövas av en av delägarna vald allmänningsstyrelse. Möjlighet skall emellertid finnas att anförtro förvaltningen av inkomst från allmänningsskogen eller fond, som bildats av sådan inkomst, åt ett eller flera särskilda av delägarna valda organ, benämnda ekonominämnder. Vidare skall möjlighet finnas att helt överlämna förvaltningen av inkomst eller fond, som nyss sagts till länsstyrelse eller annan myndighet. Det skall även kunna bestämmas, att en eller flera ledamöter i allmänningsstyrelse eller ekonominämnd skola utses av myndighet. Allmänningsstyrelsen skall utöva delägarnas beslutanderätt i alla frågor, i vilka denna rätt ej genom lag eller för allmänningsskogen utfärdat reglemente uttryckligen förbehållits delägarna, ekonominämnd eller myndighet. Arvode till ledamöter i allmänningsstyrelse och ekonominämnd skall regelrätt fastställas av länsstyrelsen. Allmänningsstyrelsen skall i fråga om förvaltningen av skogen biträdas av skogsförvaltare med högre skoglig utbildning. I särskilt fall äger dock Kungl. Maj:t medgiva, att person, som ej erhållit dylik utbildning men som förvärvat omfattande praktisk erfarenhet i skogsskötsel, må förordnas såsom skogsförvaltare. Det ankommer på länsstyrelsen att förordna skogsförvaltare och bestämma hans avlöning. Skogsförvaltare må efter medgivande av Kungl. Maj:t förordnas gemensamt för två eller flera allmänningsskogar inom samma län. För bevakning av allmänningsskog skola anställas skogsvaktare till det antal länsstyrelsen bestämmer. Även skogsvaktarna skola förordnas av länsstyrelsen. Innan förvaltare eller skogsvaktare förordnas skall allmänningsstyrelsen beredas tillfälle att avgiva förslag å vederbörande befattningshavare. Allmänningsskogarna skola skötas efter hushållningsplaner som fastställas av skogsvårdsmyndighet. Därest åtgärd, som enligt fastställd hushållningsplan eller eljest meddelade föreskrifter, eftersättes, må länsstyrelse förelägga allmänningsstyrelsen vid vite att företaga åtgärden. Skulle allmänningsstyrelsen trots vitesföreläggande tredskas, må länsstyrelsen jämte utdömandet av vite förordna att allmänningsskogens förvaltning skall övertagas av en eller flera gode män, som av länsstyrelsen utses. För varje allmänningsskog skall utfärdas reglemente innehållande närmare föreskrifter rörande förvaltningen av allmänningsskogen och vad därifrån härflyter. Förslag till reglemente skall upprättas av delägarna och fastställas av Kungl. Maj:t. Ändring av fastställt reglemente må då skäl därtill äro medgivnas av Kungl. Maj:t efter delägarnas hörande.

Kommissionen har i sitt betänkande utgått ifrån, att kostnaderna för förvaltningen av allmänningsskogarna såsom regel skola gäldas av inkomsterna från skogarna eller de därav bildade skogsmedelsfonderna. Emellertid har kommissionen ansett, att i fråga om allmänningsskogarna i Västerbottens

län, med undantag av Dorotea övre allmänningsskog, samt beträffande de samfällda husbehovsskogarna dessa kostnader skulle bliva allt för höga för att skogarna skulle kunna bära kostnaderna i deras helhet. Kommissionen har därför förordat, att bidrag av allmänna medel måtte lämnas till nämnda skogars förvaltningskostnader. Det av kommissionen i sådant hänseende föreslagna beloppet uppgår till 18,800 kronor för år.

Tillsyn över allmänningskogarna.

Kommissionen har i sitt förslag förordat, att tillsynen över allmänningskogarna skall utövas av vederbörande skogsvårdsstyrelser. Det skall alltså enligt förslaget ankomma på skogsvårdsstyrelserna att granska och fastställa hushållningsplaner för ifrågavarande skogar samt övervaka planernas tillämpning. Vid prövning av fråga om fastställande eller ändring av dylik plan eller då skogsvårdsstyrelse eljest har att meddela föreskrifter av större betydelse rörande skogsvården å allmänningsskog, skall styrelsen enligt förslaget erhålla förstärkning av sin fackliga kompetens.

Kommissionen har i sitt betänkande framhållit, att ett genomförande av kommissionens förslag om inordnande av besparingskogarna och allmänningskogarna under skogsvårdsstyrelsernas tillsyn förutsatte, att även skogsvårdsstyrelsernas tjänstepersonal i viss utsträckning förstärktes. Kostnaderna härför har kommissionen i enlighet med av skogsvårdsstyrelserna till kommissionen avgivna yttranden beräknat till 8,000 kronor för skogsvårdsstyrelsen i Kopparbergs län, 1,000 kronor för skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län och 7,000 kronor för skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län eller således tillhoppa 16,000 kronor. Kommissionen har förordat, att berörda belopp borde ställas till skogsvårdsstyrelsernas förfogande av statsmedel genom erforderlig höjning av anslaget för skogsvårdens befrämjande.

Kommissionen har vidare framhållit, att ett genomförande av kommissionens förslag medförde, att viss personal inom domänverket bleve övertalig. Kommissionen har på grund av en av domänverket lämnad uppgift beräknat, att av ordinarie personal en assistent och två kronojägare samt av icke ordinarie personal en jägmästare och tre kronojägare komme att bliva övertaliga. De årliga kostnaderna för indragningsstaten för den ordinarie personalen ha beräknats till 13,300 kronor. Såsom engångsersättning, till den icke ordinarie personalen har upptagits 10,500 kronor.

Avyttring av mark från allmänningsskog.

Kommissionen har vidare i sitt förslag upptagit bestämmelser, vilka under vissa förutsättningar möjliggöra avyttring av mark från allmänningsskog. För närvarande kan dylik avyttring såsom regel icke äga rum. De av kommissionen i förevarande hänseende föreslagna bestämmelserna innebära i huvudsak följande. Område, som hör till allmänningsskog, får avyttras under förutsättning, att avsevärd förmån därigenom vinnes för delägarna eller

eljest synnerliga skäl föreligga för avyttringen. Därjämte fordras, att avyttringen ej länder skogsskötseln till men. Rätt att besluta om avyttringen skall tillkomma delägarna, men skall avyttringen ej bliva giltig med mindre den godkännes av Kungl. Maj:t.

Införlivning av mark med allmänningsskogarna.

I anslutning till vad som gäller enligt häradsallmänningslagen angående införlivning av mark med sådan allmänning, har kommissionen i sitt betänkande förordat, att i lagstiftningen rörande allmänningsskogarna upptagas vissa bestämmelser rörande införlivning av mark med dessa skogar. De viktigare av dessa bestämmelser innehålla följande. Det skall stå delägarna eller allmänningsstyrelsen fritt att för medel, rörande vilkas användning de enligt reglementet äga besluta, inköpa mark för allmänningsskogs utvidgning. Vilja delägarna eller styrelsen eljest för medel, som härflutit från skogen, inköpa mark för sagda ändamål, skola de därtill inhämta medgivande av länsstyrelsen. Har mark förvärvats av delägarna för medel, som härflutit från skogen eller genom byte mot vederlag av skogen tillhörande mark eller genom gåva, skall allmänningsstyrelsen inom tre år efter förvärvet ingiva ansökning om markens införlivning med allmänningsskogen. Där est marken förvärvats före den föreslagna lagens ikraftträdande, skall dock ansökning om införlivning ingivas inom fem år efter ikraftträdandet. I sistnämnda fall äro delägarna berättigade att inom samma tid avyttra marken. I fråga om mark, som förvärvats före lagens ikraftträdande, äger Kungl. Maj:t i särskilt fall medgiva befrielse från skyldigheten att söka införlivning. Införlivning av mark med allmänningsskog må enligt förslaget medgivas allenast under vissa närmare angivna villkor. Ansökan om införlivning prövas av länsstyrelsen. Finner länsstyrelsen laga hinder ej möta mot bifall till ansökningen, förordnar länsstyrelsen om markens införlivning. I fråga om den införlivade marken skola därefter såsom regel de enligt den föreslagna lagen för allmänningsskogen gällande bestämmelserna så ock vad eljest i lag eller författning är stadgat om nyttjande av allmänningsskogen äga tillämpning. Varder ansökan om införlivning av mark avslagen, inträder i allmänhet skyldighet för allmänningsstyrelsen att försälja marken. Detaljbestämmelserna rörande införlivning och förfarandet därvid äro i förslaget avfattade i huvudsaklig överensstämmelse med motsvarande föreskrifter i häradsallmänningslagen.

Yttrandena.

I de avgivna yttrandena hava olika meningar framförts rörande det föreliggande förslaget. I ett flertal yttranden har detsamma ansetts lämpligt att läggas till grund för lagstiftning i ämnet. Emellertid hava i yttrandena ett stort antal mer eller mindre vittgående ändringsyrkanden framställts.

Departementschefen.

Departementschefen har anfört bland annat följande:

»I likhet med flertalet myndigheter och korporationer, som yttrat sig rörande kommissionens förevarande lagförslag, anser jag detsamma i huvudsak vara ägnat att kunna utgöra grundval för den blivande lagstiftningen i ämnet. Det behov av enhetliga och ändamålsenliga bestämmelser rörande ifrågavarande skogars vård och förvaltning, som otvivelaktigt föreligger, har i allmänhet tillgodosetts i förslaget. På ett flertal punkter har jag dock i anslutning till de avgivna yttrandena funnit jämkningar i de föreslagna bestämmelserna vara påkallade.

I fråga om den nya *lagstiftningens tillämpningsområde* anser jag, lika med kommissionen, att densamma bör omfatta besparingsskogarna i Kopparbergs och Gävleborgs län samt allmänningsskogarna i Västerbottens och Norrbottens län. Dessa skogar hava i stort sett tillkommit på samma sätt och äro till följd härav väsentligen av samma rättsliga karaktär. Jämväl grunderna för skogarnas vård och förvaltning äro i huvudsak likartade. Deras sammanförande under gemensam lagstiftning torde därför få anses väl motiverad. Givet är emellertid, att vid utformningen av de särskilda bestämmelserna i lagen bör beaktas, att vissa förvaltningsfrågor kräva speciell reglering för olika skogar, och möjlighet att genomföra sådan reglering alltså beredas.

I fråga om de samfällda husbehovsskogarna anser jag, i anslutning till den ståndpunkt som intagits i den av herrar Cassel och Johansson avgivna reservationen, att dessa skogar icke böra omfattas av den nu ifrågavarande lagstiftningen. Dessa skogar böra i stället, på sätt i reservationen vidare utvecklats, i skogligt hänseende underkastas bestämmelserna i 1932 års lappmarkslag. I förvaltningsavseende torde vid ett genomförande av detta förslag för dessa skogar komma att gälla bestämmelserna i lagen den 13 juni 1921 (nr 299) om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter. Såsom framgår av vad jag tidigare anfört har kommissionen i sitt den 23 december 1936 avgivna betänkande (stat. off. utr. 1937: 5) framlagt förslag om införande av de särskilda husbehovsskogarna under 1932 års lappmarkslag. Genom inordnande under lappmarkslagen av jämväl de samfällda husbehovsskogarna vinnes enligt min mening en praktisk och rationell lösning av frågan om den skogliga vården av dessa skogar. Denna ordning medför även den fördelen, att något statsanslag till dessa skogars förvaltningskostnader, såsom kommissionen förordat, icke behöver ifrågakomma. Efter den nu ifrågasatta lagstiftningsåtgärden för dessa skogar komma desamma nämligen att i fråga om den skogliga vården bliva likställda med flertalet övriga enskilda skogar i lappmarken. I likhet med centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund anser jag den omständigheten, att de samfällda husbehovsskogarna efter ett genomförande av den nu förordade lagstiftningsåtgärden kunna skiftas, icke vara av avgörande betydelse. Det torde få antagas, att med hänsyn till de

kostnader, som äro förenade med skiftande av skogarna, dylika åtgärder icke i större utsträckning komma till stånd. Det är ock att märka, att den av mig nu ifrågasatta lagstiftningen rörande de samfällda husbehovsskogarna så gott som enhälligt tillstyrkts i de avgivna yttrandena. Den närmare utformningen av lagstiftningen i detta ämne torde jag emellertid sedermera få underställa Kungl. Maj:t i samband med upptagande till övervägande av kommissionens förenämnda lagförslag rörande de särskilda husbehovsskogarna.

På sätt kommissionen förordat torde vara lämpligt, att de skogar, som, enligt vad jag nyss anført, böra innefattas under den nya lagstiftningen, besparingsskogarna i Kopparbergs och Gävleborgs län samt allmänningskogarna i Västerbottens och Norrbottens län, erhålla en *gemensam beteckning*, och torde intet vara att erinra mot den av kommissionen i detta hänseende föreslagna benämningen, allmänningsskogar.

Vad angår *förvaltningen av allmänningskogarna och dessas avkastning* anser jag, i likhet med kommissionen, att denna principiellt bör anförtras åt delägarna. Att förvaltningsbefogenheten tillägges dem torde få anses helt naturligt med hänsyn till att de innehava skogarna med äganderätt eller, i fråga om vissa allmänningsskogar, med en därmed jämförlig rätt. Av den av kommissionen framlagda utredningen synes även framgå, att de skogar, vilkas förvaltning för närvarande handhaves av delägarna, skötts på ett i huvudsak tillfredsställande sätt. Betydande belopp hava sålunda nedlagts på skogsvårdens befrämjande. I fråga om de allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län, som förvaltas av domänverkets tjänstemän, är att märka, att från statens sida är önskvärt, att domänverket befrias från förvaltningsbestyret. Även beträffande dessa skogar torde med fog kunna antagas, att delägarna skola eftersträva att på ett nöjaktigt sätt handhava förvaltningen.

Den förvaltningsbefogenhet beträffande ifrågavarande skogar, som sålunda bör tillkomma delägarna i dessa, torde dock ej böra vara helt obegränsad. Med hänsyn till skogarnas stora betydelse för de delar av landet, där skogarna äro belägna, torde i överensstämmelse med vad för närvarande gäller vissa inskränkningar i förvaltningsbefogenheten böra stadgas i ändamål att trygga skogarnas bestånd och ändamålsenliga skötsel. I enlighet med vad kommissionen föreslagit bör därför den nu gällande bestämmelsen, att skogarna skola bibehållas oförminskade, även upptagas i den nya lagstiftningen. Uppenbart är, att förbud bör förefinnas mot att dessa skogar skiftas. Emellertid torde, på sätt jag i det följande närmare skall beröra, i den nya lagstiftningen böra öppnas möjlighet för delägarna att, där så finnes lämpligt, från skogarna avyttra mark. Vidare torde, i överensstämmelse med vad i allmänhet gäller, böra föreskrivas, att skogarna skola skötas enligt av skogsvårdsmyndighet fastställda hushållningsplaner. På sätt kommissionen uttalat böra dessa planer hava till ändamål å ena sidan att försätta och bibehålla skogarna i skogligt tillfredsställande skick samt å den andra att

främja ett uthålligt skogsbruk genom beredande av största och möjligast jämna behållna avkastning från skogarna. I hushållningsplanerna kunna upptagas erforderliga föreskrifter rörande skyldighet att verkställa utsyning och stämpling före avverknings företagande. Att därom införa stadganden i lagen, såsom i vissa yttranden ifrågasatts, anser jag icke påkallat. Därest för skogens vård erforderliga åtgärder, vilka upptagits i planen eller eljest i vederbörlig ordning anbefallts, skulle eftersättas, bör möjlighet finnas att från det allmännas sida på ett fullt betryggande sätt tillvarata skogsvården å ifrågavarande skogar. Härutinnan torde böra föreskrivas, att länsstyrelsen skall äga genom vite tillhålla vederbörande att fullgöra sina skyldigheter. Att på sätt kommissionen föreslagit såsom sista remedium medgiva länsstyrelsen rätt att ställa allmänningsskog under tvångsförvaltning anser jag icke av behovet påkallat.

Beträffande *skogsmedelsfondernas förvaltning* anser jag, att denna bör handhavas på samma sätt som nu är föreskrivet i reglementena för fonderna. Någon anledning att frångå vad härutinnan gäller finnes för närvarande icke. Fonderna i Kopparbergs och Gävleborgs län böra alltså förvaltas av delägarna själva, under det att skogsmedelsfonderna i Västerbottens och Norrbottens län böra stå under myndighets förvaltning. I anslutning till vad i vissa yttranden framhållits torde, för undvikande av missförstånd, förvaltning genom myndighet böra i lagen medgivas allenast i fråga om allmänningsskogarna i Västerbottens och Norrbottens län. Lagen bör emellertid så avfattas, att myndighetens förvaltning, därest så skulle finnas lämpligt, kan upphävas utan lagändring.

Delägarnas förvaltningsbefogenhet kan, såsom kommissionen framhållit, i väsentliga delar icke utövas av delägarna såsom sådana utan bör, i likhet med vad nu äger rum, uppdragas åt särskilda organ. Den enklaste och i vissa fall lämpligaste organisationen torde vara, att såväl allmänningsskogen och dess avkastning som därav bildad skogsmedelsfond eller annan fond förvaltas av en av delägarna vald *allmänningstyrelse*. Denna organisation finnes för närvarande tillämpad i fråga om förvaltningen av Svärdsjö, Envikens och Svartnäs socknars samt Hamra kapellags besparingsskogar och skogsmedelsfonder. Emellertid lär denna förvaltningsform ej alltid kunna anses ändamålsenlig. Understundom böra, såsom nyss anmärkts, fonderna förvaltas av myndighet. I andra fall åter — och detta torde gälla flertalet besparingsskogar och skogsmedelsfonder i Kopparbergs län — lär arbetet med skogarnas och fondernas förvaltning vara av den omfattning, att det samma icke utan att bliva allt för betungande kan påläggas allmänningstyrelserna. Med hänsyn härtill bör lagen, i överensstämmelse med kommissionens förslag, lämna öppet att överlämna fondernas förvaltning till särskild av delägarna utsedd *ekonominämnd*. Föreskrift rörande förvaltningsformen torde böra upptagas i det reglemente, som, enligt vad jag i det följande kommer att föreslå, skall fastställas för varje allmänningsskog. Åt ekonominämnden bör även kunna uppdragas att förvalta andra delägarna tillhöriga medel. Vid behov bör, på sätt kommissionen framhållit, förvaltning

gen av egendom, som nu är fråga, kunna uppdelas å flera ekonominämnder.

För närvarande finnes gemensam fondförvaltning i fråga om Venjans sockens skogsmedelsfonder och folkskolefond. Därjämte hava, såsom förut nämnts, Lima och Transtrands socknar en gemensam skogsmedelsfond, vilken förvaltas av en styrelse bestående av ordförande, utsedd av länsstyrelsen, och två ledamöter, av vilka en utses av delägarna i vardera socknens besparingssskog. Enligt min mening föreligga icke tillräckliga skäl att, såsom kommissionens förslag innebär, upphäva denna gemensamhetsförvaltning, utan torde i lagstiftningen möjlighet böra öppnas för dess bibehållande. Yrkande härpå har också framförts av vissa delägare i nyssnämnda fonder ävensom understötts av länsstyrelsen i länet. För möjliggörande av denna gemensamhetsförvaltning torde vara lämpligt, att i lagen lämnas en befogenhet åt Kungl. Maj:t att meddela de bestämmelser, som äro erforderliga för nämnda fonders förvaltning utan hinder av vad i övrigt i lagen stadgas angående fondförvaltningen. Att, såsom i vissa yttranden ifrågasatts, i lagen införa särskilda bestämmelser för att möjliggöra utseende av gemensam allmänningsstyrelse för två eller flera allmänningsskogar har jag däremot icke funnit lämpligt. Delägarna i skogarna torde även själva i allmänhet vara emot en dylik förvaltningsordning.

Såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen för gällande bestämmelser äger för närvarande länsstyrelsen i fråga om de styrelser, som förvalta de av besparingssskogarnas avkastning bildade skogsmedelsfonderna, i allmänhet utse ordförande i styrelserna. Jämväl i styrelserna för vissa allmänningsskogar, nämligen Hamra kapellags besparingssskog i Gävleborgs län och nybyggarnas särskilda allmänningar i Norrbottens län, utses en eller flera styrelseledamöter av länsstyrelse. Då möjlighet att bibehålla denna ordning, där så finnes önskvärt, synes böra stå öppen, torde lagen böra medgiva, att i reglementena upptages föreskrift, att en ledamot av ekonominämnd samt, i fråga om Hamra kapellags besparingssskog eller allmänningsskog, som särskilt avsatts för nybyggare, jämväl en eller flera ledamöter av allmänningsstyrelsen skola förordnas av länsstyrelsen. Arvode till ledamöter i allmänningsstyrelse och ekonominämnd torde, i överensstämmelse med vad nu gäller och kommissionen även föreslagit såsom regel, böra efter delägarnas hörande bestämmas av länsstyrelsen.

En påfallande svaghet i de nu gällande reglementena är bristen på en tydlig gränsdragning mellan den förvaltningsbefogenhet, som skall tillkomma delägarna å ena sidan, och den som skall utövas av allmänningsstyrelserna å andra sidan. För avhjälpan av denna brist har kommissionen i sitt förslag, i anslutning till vad häradsallmänningsslagen härutinnan föreskriver, upptagit en bestämmelse, att allmänningsstyrelsen skall utöva delägarnas beslutanderätt i alla frågor, i vilka denna rätt ej genom lag eller för allmänningsskogen gällande reglemente uttryckligen förbehållits delägarna, ekonominämnd eller myndighet. Till vad kommissionen i detta avseende föreslagit kan jag helt ansluta mig. Genom en dylik bestämmelse kan allmännings-

styrelse få den självständighet och befogenhet, som erfordras för att kunna på ett fullt tillfredsställande sätt handhava förvaltningen av allmänningsskogarna.

För tryggande av en god skötsel av ifrågavarande skogar torde vara nödvändigt, att allmänningsstyrelsen vid sin sida har ett *skogligt utbildat biträde*. Kommissionen har föreslagit, att hos varje allmänningsstyrelse skall finnas anställd en skogsförvaltare med i allmänhet högre skoglig utbildning. Detta förslag finner jag i princip väl grundat. Skogsförvaltarens avlöning och övriga kostnader för denna skola enligt kommissionens förslag såsom regel gäldas av vederbörande allmänningsskassa. Även härutinnan ansluter jag mig till kommissionens ståndpunkt. I fråga om följande tre i Västerbottens län belägna allmänningsskogar, nämligen Vilhelmina övre, Tärna och Stensele samt Sorsele övre allmänningsskogar, vilka skogar för närvarande förvaltas av domänverkets tjänstemän, har kommissionen emellertid ansett, att enär dessa lämnade en dålig avkastning och delägarna hade en svag ekonomisk ställning statsbidrag borde lämnas till deras förvaltningskostnader. Den av kommissionen förebragta utredningen rörande dessa skogars ekonomiska bärkraft finner även jag giva vid handen, att desamma icke i varje fall för närvarande, torde kunna bära den av kommissionen förordade förvaltningen, därest ej förvaltningskostnaderna skola oskäligen inkräkta på avkastningen till delägarna. Att lämna direkta förvaltningsbidrag av statsmedel till dessa skogar anser jag mig dock av principiella skäl icke kunna tillstyrka. En lämpligare utväg att ordna förvaltningen av nyssangivna tre allmänningsskogar är enligt min mening den i herr Johanssons reservation föreslagna, vilken vunnit understöd i ett flertal yttranden. Jag förordar alltså, att i fråga om dessa skogar en hos skogsvårdsstyrelsen anställd tjänsteman förordnas att på skogsvårds-kassans bekostnad biträda vid den skogligen skötseln av skogarna. På sätt i reservationen framhållits bör denna tjänsteman emellertid endast syssla med den skogligen vården av skogarna, d. v. s. företaga utsyningar och stämplingar samt lämna anvisningar rörande skogsvårdsåtgärder och övervaka dessas utförande m. m. Den ekonomiska förvaltningen bör däremot utövas av allmänningsstyrelserna. Tillämpningen av den nu angivna ordningen torde emellertid ej bära i lagen föreskrivas såsom obligatorisk utan göras beroende av Kungl. Maj:ts beslut. Det bör sålunda ankomma på Kungl. Maj:t att på framställning av vederbörande allmänningsstyrelse förordna, att nyssangivna förvaltningsform skall för viss tid eller tillsvidare tillämpas i fråga om förenämnda tre allmänningsskogar. Då det ej synes uteslutet, att även i fråga om andra allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län än de nyss angivna svårighet kan uppstå att bära den av kommissionen föreslagna förvaltningsformen, torde Kungl. Maj:ts omförmälda befogenhet bära utsträckas att avse samtliga allmänningsskogar i nämnda två län. Utan särskilt stadgande synes uppenbart, att delägarna äro berättigade anställa assistent åt skogsförvaltaren under förutsättning att de äga disponera medel för hans avlöning.

I fråga om sättet för *utseende av skogsförvaltare* anser jag i likhet med

vad i vissa yttranden anförts, att allmänningsstyrelsen bör tilläggas befogenhet att själv utse förvaltare. Styrelsens val av förvaltare torde emellertid för erhållande av garantier för att lämplig person utses, böra underställas länsstyrelsens prövning och godkännande. Därest länsstyrelsen godkänner den av allmänningsstyrelsen utsedde, torde länsstyrelsen böra utfärda förordnande för honom. Innan länsstyrelsen fattar beslut i ärende rörande utseende av förvaltare, torde det vara lämpligt, att länsstyrelsen inhämtar yttrande av skogsvårdsstyrelsen. Länsstyrelsen bör äga, på sätt nu gäller, att efter allmänningsstyrelsens hörande bestämma den skogsförvaltaren tillkommande lönen.

Såsom kommissionen förordat torde i den nya lagstiftningen böra lämnas möjlighet att utse *gemensam skogsförvaltare* för två eller flera allmänningsskogar inom samma län. Genom en dylik anordning kunna förvaltningskostnaderna i hög grad nedbringas. I fråga om vissa skogar finnes redan nu gemensam skogsförvaltare förordnad. Så är förhållandet beträffande Venjans sockens besparingsskogar, Gällivare allmänningsskog och nybyggarnas särskilda allmänning i Gällivare socken samt Jokkmokks allmänningsskog och nybyggarnas särskilda allmänning i Jokkmokks socken. I överensstämmelse med vad kommissionen föreslagit, bör det ankomma på Kungl. Maj:t att då skäl därtill äro, medgiva, att gemensam förvaltare må anställas för två eller flera allmänningsskogar. I samband härmed torde Kungl. Maj:t även böra lämna föreskrifter, huru i dylikt fall förvaltare skall utses samt yttrande rörande hans avlöning avgivas till länsstyrelsen. Såsom kommissionen uttalat torde dessa föreskrifter böra åsyfta, att berörda frågor skola handläggas av en av delägarna efter vissa av Kungl. Maj:t fastställda grunder utsedd nämnd. Vidare läser Kungl. Maj:t i sammanhang med lämnande av nu ifrågavarande medgivande även böra bestämma, efter vilka grunder avlöningen till förvaltaren och övriga gemensamma kostnader skola gäldas av vederbörande allmänningsskassar.

Vad angår de i förslaget upptagna bestämmelserna rörande *skogvaktare* anser jag i likhet med länsstyrelsen i Kopparbergs län, att dessa böra överflyttas från lagen till reglementena för skogarna. Erinras må, att bestämmelser i detta ämne icke upptagits i häradsallmänningsslagen.

Såsom framgår av vad jag förut anført kunna ej lämpligen samtliga de regler, som böra gälla i fråga om allmänningsskogarnas vård och förvaltning, upptagas i nya lagen utan torde i denna böra inrymmas endast de mera väsentliga och för samtliga skogar gemensamma bestämmelserna. Övriga föreskrifter torde böra intagas i ett för varje skog fastställt *reglemente*. Detta torde, på sätt kommissionen förordat, böra fastställas av Kungl. Maj:t. Innan så sker böra delägarna i skogarna, jämväl i överensstämmelse med vad kommissionen föreslagit, hava att avgiva förslag i ärendet. I fråga om vidtagande av ändring i de fastställda reglementena torde sådan i huvudsaklig överensstämmelse med vad nu i allmänhet gäller böra få ske efter framställning av delägarna eller länsstyrelsen. Emellertid torde därjämte på sätt som skett i häradsallmänningsslagen en bestämmelse böra intagas

därom att en minoritet av delägarna skall kunna påkalla ändring av reglementena. Närmare bestämmelser härom böra upptagas i reglementena.

I fråga om tillsynen över allmänningsskogarna gäller för närvarande olika bestämmelser för skilda grupper av dessa skogar. Tillsynen över besparingsskogarna i Kopparbergs och Gävleborgs län handhaves sålunda av länsstyrelsen, under det att tillsynen över allmänningsskogarna i Västerbottens och Norrbottens län utövas av domänverket. Såsom jag förut anfört torde denna ordning icke böra bibehållas, utan anser jag i likhet med kommissionen tillsynen över allmänningsskogarna i den nya lagstiftningen böra anförtros skogsvårdsstyrelserna. Dessa torde numera hava förvärvat den erfarenhet och det förtroende, att denna uppgift synnerligen väl kan lämnas i deras händer. Jag vill erinra, att genom häradsallmänninglagen häradsallmänningarna ställts under skogsvårdsstyrelsernas tillsyn. Under senare år hava även andra skogar av enskild natur, vilka stått under länsstyrelses eller domänverkets överinseende, överflyttats till skogsvårdsstyrelsernas verksamhetsområde. Den nu förordade åtgärden innebär följaktligen endast ett fortsättande å den väg statsmakterna tidigare beträtt i fråga om lagstiftningen rörande tillsynen över enskilda skogar. Jag vill betona, att förslaget icke innebär, såsom i ett yttrande gjorts gällande, att skogsvårdsstyrelsen skall få någon förvaltningsbefogenhet med avseende å allmänningsskogarna.

Vidkommande kommissionens förslag om *förstärkning av skogsvårdsstyrelsernas fackliga kompetens*, då fråga är om fastställande eller ändring av hushållningsplan för allmänningsskog eller meddelande av andra föreskrifter av större betydelse rörande skogsvården å sådan skog, kan jag icke helt ansluta mig till detta. De skogsvårdsstyrelser, som beröras av den föreslagna lagen, torde i allmänhet hava en sådan sammansättning och äga en sådan erfarenhet rörande skogsindelningsfrågor, att någon förstärkning av deras fackliga kompetens icke kan anses vara av behovet påkallad. Skulle emellertid i något fall vara önskvärt, att en förstärkning av skogsvårdsstyrelsens kompetens kommer till stånd i överensstämmelse med vad kommissionen föreslagit, torde det vara tillräckligt, att i lagen lämnas möjlighet för Kungl. Maj:t att härom förordna. Mot de av kommissionen föreslagna bestämmelserna rörande omröstning inom förstärkt skogsvårdsstyrelse samt angående underställning i visst fall av beslut, som fattats av sådan styrelse, har jag ej funnit anledning till erinran.

Att ett genomförande av den nu ifrågasatta lagstiftningen kommer att medföra behov av ökade *anslag till skogsvårdsstyrelserna* i de län, som beröras därav, är uppenbart. Med hänsyn till att den nya lagstiftningen av skäl, på vilka jag senare kommer att närmare ingå, icke torde böra träda i kraft förrän den 1 januari 1940 och då det i riksstaten upptagna anslaget till skogsvårdens befrämjande avser medelsåtgången under det kalenderår, vars senare hälft ingår i det budgetår, för vilket medel anvisas, inträder behovet av ökade anslag först budgetåret 1940/1941. Till följd härav lär

anslagsfrågan icke nu böra upptagas till avgörande. De av kommissionen verkställda beräkningarna rörande det ökade anslagsbehov, som utövande av tillsynen över allmänningsskogarna medför för skogsvårdsstyrelserna, torde emellertid i huvudsak kunna godtagas såsom ägnade att giva en i stort sett riktig föreställning om anslagsökningen. Ett genomförande av det av mig förordade förslaget, att skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län skall biträda vissa allmänningssstyrelser i länet vid den skogligen vården av skogarna, föranleder uppenbarligen ökning av skogsvårdsstyrelsens utgifter. Enligt de upplysningar, som inhämtats från skogsvårdsstyrelsen, synes denna ökning komma att uppgå till omkring 23,000 kronor.

Frågan om *indragning vid domänverket av personal*, som genom domänverkets befrielse från befattningen med allmänningsskogarna blir övertalig, torde, då indragningarna icke äro avsedda att vinna tillämpning förrän från och med den 1 januari 1940, icke böra nu upptagas till avgörande. Detta spörsmål bör underställas 1939 års riksdag och torde alltså, därest förevarande lagstiftningsförslag vinner statsmakternas bifall, i sinom tid underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Såsom jag förut uttalat torde som regel böra gälla, att allmänningsskogarna skola bibehållas oförminskade. Emellertid lärer denna regel icke böra göras ovillkorlig, utan torde, på sätt kommissionen föreslagit, möjlighet böra finnas för delägarna att besluta om *avyttring av mark från skogarna*. Ett verkligt behov att kunna avyttra mark från allmänningsskogarna torde numera på vissa håll föreligga, särskilt för upplåtelse av egnahem och småbrukarlägenheter. Till de av kommissionen förordade bestämmelserna i ämnet kan jag helt ansluta mig. Det bör alltså ankomma på delägarna att besluta om försäljning av mark. Avyttring av mark bör emellertid, på sätt kommissionen föreslagit, endast få äga rum då därigenom en avsevärd förmån vinnes för delägarna eller eljest synnerliga skäl därtill äro. I likhet med kommissionen anser jag, att dylika skäl i regel böra anses föreligga, därest någon önskar förvärva en jordbruks- eller bostadslägenhet å allmänningsskogen till eget hem och lägenheten är därtill lämpad. Såsom ytterligare villkor för avyttring torde, på sätt kommissionen ifrågasatt, även böra stadgas, att skogsskötseln ej lider men genom avyttringen. Såsom en kontroll över att rätten att avyttra mark icke missbrukas torde böra föreskrivas, att avyttringen icke blir giltig med mindre den godkännes av Kungl. Maj:t. Erinras må, att likartade bestämmelser gälla i fråga om avyttring av mark från häradsallmänningarna och att dessa bestämmelser visat sig ändamålsenliga.

Vad angår frågan om upptagande i den nya lagstiftningen av bestämmelser om *införlivning av mark med allmänningsskogarna* anser jag i likhet med kommissionen och flertalet hörda myndigheter och korporationer, att sådana föreskrifter böra införas i lagen. Såsom den av kommissionen förebraga utredningen utvisar hava delägarna i ett flertal allmänningsskogar för avkastningsmedel från skogarna inköpt icke obetydliga markområden. I fråga om dessa områdens förvaltning och vård gälla icke de för allmänningsskogarna tillämpliga föreskrifterna. I skogligt hänseende lyda dessa fastig-

heter under allmänna skogsvårdslagen eller 1932 års lappmarkslag, beroende på fastighetens belägenhet. Lika med kommissionen finner jag den skiljaktighet, som föreligger i fråga om förvaltningen av allmänningskogarna och de av avkastningsmedel inköpta fastigheterna, icke betingad av de skogligen förhållandena eller eljest påkallad av sakliga skäl. Såsom kommissionen framhållit medför denna skiljaktighet tvärtom avsevärda olägenheter. Berörda inköpta mark torde därför i enlighet med kommissionens förslag böra sammanföras med allmänningskogarna under gemensam hushållning och förvaltning.

Den nu ifrågasatta införlivningsskyldigheten torde böra i huvudsak givas det innehåll, kommissionen föreslagit. Den torde sålunda böra avse mark, som inköpts helt eller delvis för avkastningsmedel från allmänningskogen eller förvärvats genom byte mot mark från skogen eller genom gåva. Där- emot bör skyldigheten icke avse mark, som delägarna inköpt för medel, vilka ej till någon del härflutit från skogen, och ej heller mark, som förvärvats för viss kommuns eller annat rättssubjekts räkning, även om därtill använts medel, som härflutit från skogen. Införlivningsskyldigheten torde emellertid böra gälla icke blott mark, som redan förvärvats av delägarna, utan även mark, som kan komma att förvärvas av dem. I likhet med kommissionen håller jag nämligen före, att i den nya lagstiftningen delägarna böra tillerkännas befogenhet att förvärva mark, dock under förutsättning att densamma i regel införlivas med allmänningskogen.

Kommissionen har i sitt förslag medgivit vissa undantag från regeln om införlivning av mark, som förvärvats *före* den nya lagstiftningens ikraftträdande. I förslaget har sålunda delägarna beretts möjlighet dels att inom fem år efter nya lagens ikraftträdande åter avyttra sådan mark och dels att i fråga om dylik mark i särskilt fall erhålla dispens från införlivningsskyldigheten. Till vad kommissionen föreslagit kan jag i huvudsak ansluta mig. Emellertid anser jag, att den av kommissionen förordade dispensmöjligheten bör utvidgas att avse även mark, som inköpts *efter* nya lagstiftningens ikraftträdande. Såsom framgår av den förebragta utredningen hava delägarna i vissa allmänningsskogar inköpt fastigheter i synnerligen behjärtansvärda sociala syften. Ett genomförande av kommissionens förslag skulle för delägarna försvåra fortsättandet av en dylik verksamhet, då de för denna verksamhet inköpta fastigheterna merendels icke lämpligen kunna sammanläggas med vederbörande allmänningsskogar. Även andra skäl kunna tänkas böra föranleda dispens. Sålunda torde mark, som icke är att hänföra till skogsmark, icke lämpligen böra sammanläggas med allmänningsskog. För vinnande av snabbare och enklare förfarande torde dispensrätten böra utövas av länsstyrelsen i stället för, såsom kommissionen föreslagit, av Kungl. Maj:t.

Vad angår utformningen i övrigt av bestämmelserna rörande införlivning av mark med allmänningsskog torde denna böra ske i överensstämmelse med det av kommissionen framlagda förslaget. Dessa bestämmelser anluta sig i stort sett till motsvarande föreskrifter i häradsallmänningslagen. Vad kommissionen anfört rörande dessa bestämmelser föranleder icke någon erinran från min sida.»

Förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. punkt 2) skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212).

I 2 § 1 mom. punkt 2) skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212), sådan denna punkt lyder enligt lagen den 13 maj 1932 (nr 108), undantagas från skogsvårdslagens tillämplighetsområde — förutom skogar under häradsallmänningslagen — jämväl allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län samt vid storskifte avsatta besparingsskogar inom Kopparbergs och Gävleborgs län. Till följd av den nya lagen om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna torde berörda punkt i 2 § 1 mom. skogsvårdslagen böra ändras sålunda, att däri från skogsvårdslagens tillämplighetsområde undantagas, jämte skogar under häradsallmänningslagen, skogar lydande under den nya lagen.

I enlighet härmed har förslaget till lag om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. punkt 2) skogsvårdslagen upprättats.

Förslag om åtgärder för främjande av skogsvård å allmänningsskogar i Norrland och Dalarna.

I sitt betänkande har kommissionen förutom förut behandlade lagförslag framlagt förslag till vissa åtgärder för främjande av skogsvård å allmänningskogarna i Norrland och Dalarna.

Kommissionen har sålunda föreslagit, att sådan ändring måtte vidtagas i de för statens skogsutdikningsanslag och skogsodlingsanslag gällande bestämmelser, att bidrag från dessa anslag måtte kunna beviljas i fråga av allmänningskogarna i Norrland och Dalarna.

I de avgivna *yttrandena* har kommissionens förevarande förslag tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Departementschefen har angående förslaget anfört:

»Jag anser mig kunna biträda kommissionens förevarande i de avgivna yttrandena tillstyrkta förslag. Såsom kommissionen i sitt betänkande framhållit bör vid bedömandet av frågan om utsträckande av bidragsrätten från förenämnda anslag till allmänningskogarna beaktas, att dessa i regel äro belägna i klimatiskt sett mindre gynnsamma trakter och att därför skogens växt och föryngring ej sällan möter betydande svårigheter. I likhet med kommissionen anser även jag, att någon principiell skillnad i fråga om rätten till bidrag mellan olika allmänningsskogar icke bör göras. Emellertid vill jag framhålla, att vid bidragsrättens tillämpning självfallet hänsyn bör tagas till att vissa skogar äro i större behov av bidrag än andra. Därest riksdagen bifaller förevarande förslag, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga författningsändringar. Någon höjning av anslagens belopp erfordras ej i anledning av förslagen.»

Utskottet.

Den lagstiftningsfråga, som behandlas i förevarande proposition, har sedan länge varit föremål för överväganden och utredningar från statsmakternas sida. Sålunda har riksdagen, såvitt angår besparingsskogarna, i skrivelse den 22 maj 1903, nr 136, hemställt, att förslag till författning rörande dessa skogar skulle föreläggas riksdagen. Frågan om lagstiftning rörande besparingsskogarna och allmänningsskogarna har sedermera underkastats omfattande utredningar. För närvarande gäller i fråga om besparingsskogarna icke någon allmän lag, utan lämnas föreskrifter rörande deras vård och förvaltning i särskilda för de olika skogarna utfärdade reglementen. Vad angår allmänningsskogarna i Norrland hava visserligen de grundläggande stadgandena i ämnet upptagits i förordningen den 18 juni 1920, nr 331, men även i fråga om dessa skogar hava ett flertal viktiga förvaltningsbestämmelser meddelats i de för skogarna gällande reglementena. I likhet med departementschefen finner utskottet det vara en brist, att icke i allmän lag meddelats erforderliga bestämmelser rörande vården och förvaltningen av ifrågasvarande stora och betydelsefulla skogar. Det är vidare att märka, att de nu gällande bestämmelserna, såsom departementschefen jämväl framhållit, äro synnerligen överskådliga samt även i mångt och mycket föråldrade och bristfälliga. Särskilt torde böra understrykas, att det icke kan anses lämpligt, att tillsynen över ifrågasvarande skogar är överlämnad till länsstyrelse eller domänverket, sedan numera så gott som alla övriga enskilda skogar i landet ställts under skogsvårdsstyrelsernas tillsyn. Utskottet anser därför i likhet med departementschefen, att en omarbetning av de för dessa skogar gällande föreskrifterna nu bör komma till stånd.

Utskottet finner jämväl i överensstämmelse med vad departementschefen anfört lämpligt, att den nu ifrågasatta lagstiftningen omfattar besparingsskogarna och allmänningsskogarna och att därunder icke, på sätt under lagstiftningsfrågans utredning även övervägts, inrymmas de samfällda husbehovsskogarna i Västerbottens och Norrbottens län. Det torde vara mera naturligt och praktiskt, att, såsom i propositionen nr 268 föreslagits, sistnämnda skogar jämte de särskilda husbehovsskogarna införas under 1932 års lappmarkslag.

Det nu föreliggande lagförslaget rörande besparingsskogarna och allmänningsskogarna, vilka skogar i förslaget upptagits under den gemensamma beteckningen allmänningsskogar, avser att i fråga om dessas vård och förvaltning genomföra en ordning, som nära överensstämmer med den för häradallmänningsarna gällande. Detta finner utskottet ändamålsenligt och lämpligt. Mellan nyssberörda kategorier skogar förefinnes med avseende å äganderätten och förhållandena i övrigt en sådan överensstämmelse, att en likartad lagstiftning synes önskvärd.

I den nu föreliggande motionen har framförts ett flertal yrkanden på ändringar i propositionen. Det mest betydelsefulla av dessa ändringsyrkanden torde vara det, som avser ändring av 37 § i förslaget till lagen om allmänningsskogar. Enligt motionärernas mening bör det principellt tillkomma icke länsstyrelsen utan delägarna i skogarna att själva besluta om sättet för av-

kastningens disponerande. För vinnande av kontroll från det allmännas sida anse motionärerna emellertid, att besluten härutinnan böra underställas vederbörande länsstyrelse för fastställelse. De skäl, som motionärerna åberopat för denna ändring, synas huvudsakligen vara av formell natur. Motionärerna finna det nämligen vara en oförlighet, att beslutanderätten angående avkastningens användande tillägges myndighet. Utskottet kan icke finna, att vad i motionen anförts till stöd för ifrågavarande ändringsyrkande är av beskaffenhet att böra föranleda jämkning av förslagens avfattning. Utskottet vill erinra, att detta helt är byggt på nu gällande bestämmelser i ämnet och att dessa bestämmelser härröra i huvudsak från tiden för besluten om skogarnas avsättande såsom besparingsskogar. Utskottet vill ock framhålla, att en avfattning av lagens bestämmelser i enlighet med motionärernas önskemål kan giva anledning till onödiga slitningar mellan länsstyrelsen och delägarna i skogarna. Enligt motionärernas förslag torde nämligen länsstyrelsen icke äga befogenhet att ändra ett av delägarna angående avkastningens disponerande fattat beslut, som länsstyrelsen finner lagstridigt eller olämpligt, utan endast hava möjlighet att undanröja detsamma, varefter delägarna hava att fatta nytt beslut i saken. I detta sammanhang anser sig utskottet emellertid böra erinra, att det i den av Kungl. Maj:t föreslagna avfattningen av 37 § lagen om allmänningssskogar i Norrland och Dalarna inrymmer möjlighet för delägarna att i reglementet få beslutanderätten över avkastningen överlåten å dem.

Övriga i motionen framställda yrkanden avse huvudsakligen ändringar i lagförslaget i mindre väsentliga punkter. Till en början torde utskottet få upptaga det i motionen framförda önskemålet, att i lagen upptages en bestämmelse, som giver Kungl. Maj:t befogenhet att förordna, att flera allmänningssskogar skola ställas under förvaltning av en gemensam allmänningsstyrelse. Såsom framgår av motiveringen till förslaget avses härmed främst att öppna möjlighet till gemensam förvaltning för Venjans sockens besparingsskogar. Den under lagstiftningens behandling förebragta utredningen synes emellertid giva vid handen, att flertalet delägare i dessa skogar icke önska en förvaltningsordning sådan som motionärerna avse. Med hänsyn härtill anser utskottet motionärernas hemställan i förevarande avseende icke böra bifallas.

I motionen har vidare yrkats, att ur lagen måtte utgå det i 8 § 1 mom. av ifrågavarande förslag upptagna stadgandet, att i reglementet för Hamra kapellags besparingsskog må bestämmas, att en eller flera ledamöter av allmänningsstyrelsen skola utses av länsstyrelsen. Enligt nu gällande reglemente tillkommer det länsstyrelsen att utse ordföranden i allmänningsstyrelsen för Hamra kapellags besparingsskog. I de över skogslagkommissionens förslag avgivna yttrandena från delägarna i skogen och länsstyrelsen i Gävleborgs län har hemställts, att denna ordning för utseende av allmänningsstyrelsens ordförande skall bibehållas. Utskottet finner med hänsyn härtill icke anledning tillstyrka bifall till motionärernas förslag i denna del.

Det i motionen framställda yrkandet, att den i 8 § 2 mom. av lagförslaget

upptagna undantagsbestämmelsen i fråga om, bland annat, Lima och Transtrands socknars skogsmedelsfond jämväl bör omfatta Särna och Idre socknars besparingsskog och skogsmedelsfond lärer sakna fog. Motionärerna hava såsom grund för sitt yrkande åberopat, att samma skäl, som föranlett bestämmelsen för Lima och Transtrands socknars skogsmedelsfond, skulle påkalla dess utsträckande till att gälla för Särna och Idre socknars besparingsskog och skogsmedelsfond. Ifrågavarande undantagsbestämmelse tillkom, såvitt angår Lima och Transtrands skogsmedelsfond, för att möjliggöra bibehållandet av en gemensam förvaltning av fonden, oaktat de besparingsskogar, från vilka den härflyter, äro skilda i äganderättshänseende. Hade bestämmelsen icke upptagits, torde detta — vilket ock framgår av skogslagkommissionens förslag — hava medfört, att fonden måst delas å respektive socknar och en styrelse tillsättas för vardera av de genom delningen bildade fonderna. Då såväl besparingsskogen som skogsmedelsfonden i Särna och Idre socknar är gemensam för jordägarna i dessa socknar och den gemensamma förvaltning, som nu finnes, enligt lagförslagets huvudregler skall bibehållas, torde icke finnas något behov för ifrågavarande undantagsbestämmelses tillämpning i fråga om Särna och Idre socknars besparingsskog och skogsmedelsfond.

Enligt utskottets uppfattning torde det icke vara lämpligt att, på sätt i motionen förordats, i lagen upptaga en föreskrift därom att förutom allmänningsstyrelsen jämväl allmänningsstämman skall yttra sig rörande skogsförvaltarens lön. Det föreliggande lagförslaget intager principiellt den ståndpunkten, att allmänningsstyrelsen skall företräda delägarna, och det torde icke finnas anledning att i berörda hänseende göra ett avsteg från nyssnämnda princip.

Icke heller anser utskottet behöfligt, att i överensstämmelse med motionärernas hemställan i lagen införes en föreskrift rörande skyldighet för allmänningsstyrelse eller ekonominämnd att avge förslag till inkomst- och utgiftsstat. Bestämmelse härom torde, där så finnes erforderligt, lämpligen böra upptagas i vederbörande reglemente.

Vad angår övriga yrkanden i motionen är utskottet av den uppfattningen, att syftemålen med desamma kunna vinnas genom föreskrifter i de blivande reglementena, vid vilkas prövning och fastställelse säkerligen all möjlig hänsyn torde komma att tagas till delägarnas önskemål. Någon ändring i lagförslaget till följd av dessa yrkanden är sålunda enligt utskottets mening icke erforderlig.

Vid övervägande av lagförslagets bestämmelser i övrigt har utskottet icke heller eljest funnit anledning föreslå någon ändring i desamma. Såsom förut framhållits ansluta sig lagförslagets bestämmelser nära till häradsallmänningens lagens. De jämkningar, som skett i förhållande till denna, synas i huvudsak hava föranletts av skilda önskemål från delägarnas sida eller ock betingats av särskilda förhållanden, som gälla i fråga om allmänningsskogarna. På en punkt giver emellertid förslagets bestämmelser anledning till ett uttalande från utskottets sida. Enligt häradsallmänningens lag skall all-

männings- och delägarestämmas beslut klandras genom stämning till domstol. I propositionen har däremot föreslagits, att klagan över allmänningstämmas beslut enligt den nya lagen skall ske genom besvär hos länsstyrelsen, d. v. s. i överensstämmelse med den för klagan i kommunala mål stadgade ordningen. Redan vid häradsallmänningsslagens tillkomst förekommo mycket delade meningar rörande vilken väg, som borde väljas för klagan över stämmobeslut. Kungl. Maj:ts förslag att nu i fråga om allmänningsskogarna välja en annan instansordning än den, som kommit till användning i häradsallmänningsslagen, synes närmast vara föranlett av att lagrådet i sitt yttrande över förslaget enhälligt hemställt härom. Därför har från delägarnas sida uttryckts önskan om denna ordning. Med hänsyn härtil vill utskottet ansluta sig till förslaget i förevarande avseende, oaktat att härigenom viss skiljaktighet kommer att uppstå mellan nu berörda lagar. Utskottet anser emellertid i likhet med departementschefen, att det bör övervägas, huruvida icke en jämkning av häradsallmänningsslagen på förevarande punkt bör ske, då det icke kan anses lämpligt, att olika instansordningar tillämpas på så närliggande och likartade rättsområden som här äro ifråga.

Vad härefter angår förslaget om sådan ändring av gällande föreskrifter angående bidrag från statens skogsutdikningsanslag och skogsodlingsanslag, att bidrag från dessa anslag måtte kunna beviljas i fråga om allmänningsskogarna, anser sig utskottet kunna tillstyrka berörda förslag. Utskottet vill emellertid i likhet med departementschefen understryka, att vid bidragsrättens tillämplighet beaktas, att bidrag endast lämnas till de skogar, för vilka ett verkligt behov därav föreligger.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

A. att riksdagen må
dels antaga Kungl. Maj:ts förslag till lag om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna samt till lag om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. punkt 2) skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212),

dels ock bifalla det förslag i övrigt, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt,

B. att motionen II: 478 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 24 maj 1938.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, Carl Eriksson, Granath, Tjällgren, Alfred Andersson, von Stockenström, Jacob Hansson* och *Mannerskantz* samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Björnlunda, *Hedlund* i Häste, *Gustafson* i Vimmerby, *Andersson* i Löbbo, *Casenberg, Andersson* i Tungelsta, *Ericsson* i Sörsjön och *Hilding*.